

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 22. maaliskuuta 2024
(OR. en)

8155/24

Toimielinten välinen asia:
2024/0069(NLE)

SOC 234
EMPL 136
ECOFIN 358
EDUC 102
JEUN 67

SAATE

Lähettäjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	21. maaliskuuta 2024
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2024) 133 final
Asia:	Ehdotus – NEUVOSTON SUOSITUS harjoittelun vahvistetuista laatuپuitteista

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2024) 133 final.

Liite: COM(2024) 133 final

Bryssel 20.3.2024
COM(2024) 133 final

2024/0069 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON SUOSITUS

harjoittelun vahvistetuista laatuپitteista

{SEC(2024) 97 final} - {SWD(2024) 66 final} - {SWD(2024) 67 final} -
{SWD(2024) 68 final}

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

- **Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet**

Puheenjohtaja von der Leyen korosti poliittisissa suuntaviivoissaan ⁽¹⁾ tarvetta vahvistaa Euroopan sosiaalista markkinataloutta ja edistää ”kasvua, joka luo laadukkaita työpaikkoja erityisesti nuorille”.

Nuorisotyöttömyys on pysytellyt pitkään haasteena EU:ssa, ja nuorisotyöttömyysaste on yli kaksi kertaa korkeampi kuin kokonaistyöttömyysaste ⁽²⁾. Erityisenä haasteena on aktivoida useampia nuoria, jotka ovat työelämän ja koulutuksen ulkopuolella (NEET-nuoret) ja joiden työmarkkinoille osallistumista haittaavat erityiset esteet. Sen vuoksi Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevassa toimintasuunnitelmassa ⁽³⁾ asetetaan tavoitteeksi alentaa 15–29-vuotiaiden työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten osuutta 12,6 prosentista (2019) 9 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä parantamalla heidän työllisyysnäkyksiään.

Harjoittelun kautta nuorille avautuu mahdollisuus hankkia käytännön kokemusta ja työkokemusta sekä parantaa osaamistaan, mikä helpottaa heidän pääsyään työmarkkinoille. Työnantajille harjoittelut tarjoavat tilaisuuden houkutella, kouluttaa ja pitää palveluksessaan henkilöstöä. Harjoittelun arvo riippuu kuitenkin harjoittelun laadusta. Laadukas harjoittelu edellyttää oikeudenmukaisia ja avoimia työehtoja ja asianmukaista oppimissisältöä. Osallistava harjoittelu voi myös auttaa tarjoamaan kaikille, myös haavoittuvassa asemassa oleville nuorille, mahdollisuuksia päästä työmarkkinoille.

Euroopan työvoimatutkimukseen perustuvien arvioiden mukaan EU:ssa on 3,1 miljoonaa harjoittelijaa (vuoden 2019 tiedot), joista 1,6 miljoonaa on palkallisia ja 1,5 miljoonaa palkattomia harjoittelijoita. Yhä useammat harjoittelijat EU:ssa osallistuvat rajatylittävään harjoitteluun (21 prosenttia harjoittelijoista vuonna 2023 verrattuna 9 prosenttiin vuonna 2013) ⁽⁴⁾, mikä osoittaa, että harjoittelulla voidaan edistää oikeudenmukaista työvoiman liikkuvuutta EU:ssa. Arvioiden mukaan vuonna 2019 noin 370 000 palkallista harjoittelijaa ⁽⁵⁾ suoritti pitkäkestoisen (yli kuuden kuukauden) harjoittelun, mukaan lukien peräkkäiset tai toistuneet harjoittelut saman työnantajan palveluksessa. Näistä noin 100 000 harjoittelijan pitkäkestoisen harjoittelun oppimissisältö oli riittämätön. ⁽⁶⁾

Vuonna 2014 annettu neuvoston suositus harjoittelun laatuun on tärkeä viitekehys, kun määritetään laadukasta harjoittelua. Siinä annetaan ohjeet harjoitteluille, jotka eivät kuulu opinto-ohjelmiin tai ole pakollisia ammatillisia harjoitteluja.

¹ Poliittiset suuntaviivat seuraavalle Euroopan komissiolle (2019–2024). ”Kunnianhimoisempi unioni – Ohjelma Euroopalle.” Saatavilla [verkossa](#).

² Tammikuussa 2024 nuorisotyöttömyys (15–25-vuotiaat) oli 14,9 prosenttia, kun yleinen työttömyysaste (20–64-vuotiaat) oli 6,0 prosenttia (Eurostat).

³ [COM\(2021\) 102 final](#).

⁴ [Flash-eurobarometri 523 \(2964 / FL523\)](#).

⁵ Määrä ei sisällä harjoitteluita, jotka ovat pakollisia jonkin ammatin harjoittamiseksi.

⁶ Näitä lukuja olisi tulkittava varoen, koska ne on saatu yhdistämällä Flash-eurobarometri 523:n tulokset (sellaisien harjoittelijoiden osuus, jotka suorittivat yhteensä yli kuuden kuukauden harjoittelujakson ja ilmoittivat, etteivät oppineet ammatin kannalta hyödyllisiä asioita) ja EU:n työvoimatutkimuksen tiedot palkallisten harjoittelijoiden määrästä.

Komissio havaitsi tästä neuvoston suosituksesta vuonna 2023 tekemässään arvioinnissa ⁽⁷⁾ viitteitä siitä, että harjoittelun laatuvaatimukset vaikuttivat myönteisesti harjoittelun laatuun EU:ssa. Arviointi vahvisti myös, että harjoittelu on edelleen tärkeä väylä, jonka kautta nuoret pääsevät työmarkkinoille. Lisäksi laadukkaat harjoittelujaksot voivat olla hyödyllisiä täydennys- ja/tai uudelleen koulutusmahdollisuuksia kaikenikäisille ihmisille, jotta he voivat hankkia työhön liittyvää käytännön osaamista, jonka avulla he voivat ohjata työuransa uuteen suuntaan.

Arvioinnissa tuotiin kuitenkin esiin myös asioita, joita voitaisiin edelleen vahvistaa ja parantaa. Siinä suositeltiin esimerkiksi laatuperiaatteiden parempaa sisällyttämistä kansalliseen lainsäädäntöön, erityisesti avoimilla markkinoilla tapahtuvan harjoittelun osalta, sekä niiden tiukempaa seurantaa ja täytäntöönpanoa, jotta varmistetaan, että laatuperiaatteita sovelletaan käytännössä ja että keskeiset sidosryhmät ovat niistä tietoisia. Lisäksi korostettiin, että työnantajille on annettava enemmän tukea, joka voi olla esimerkiksi taloudellista tukea tai käytännön ohjausta. Arvioinnissa painotettiin myös, että olisi pyrittävä tehokkaammin tarjoamaan nuorille konkreettista ja käytännön tietoa rajatylittävistä harjoiteluista. Siinä määriteltiin myös muita laatuvaatimuksia, kuten oikeudenmukainen palkka ja asianmukainen sosiaalinen suojelu, etä- ja hybridiharjoittelua koskevat säännöt, haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien tarpeiden parempi huomiointi ja harjoittelijoille annettavan tuen tehostaminen harjoittelun aikana ja sen jälkeen. Lisäksi arvioinnissa todettiin, että harjoittelun laatuvaatimusten soveltamisalaa voitaisiin laajentaa avoimilla markkinoilla tapahtuvasta ja aktiiviseen työmarkkinapolitiikkaan kuuluvasta harjoittelusta koskemaan myös muunlaista harjoittelua, kuten virallisen koulutuksen opinto-ohjelmiin kuuluvia harjoitteluja.

Useat sidosryhmät ovat kehottaneet komissiota parantamaan harjoittelun laatua:

- Euroopan tulevaisuuskonferenssin lopullisia tuloksia koskevaan raporttiin ⁽⁸⁾ sisältyy kehoitus varmistaa, että nuorten harjoittelut ja työpaikat täyttävät laatuvaatimukset, myös palkan osalta. Lisäksi raportissa vaadittiin, että palkaton harjoittelu työmarkkinoilla kiellettäisiin oikeudellisella välineellä silloin, kun kyse ei ole viralliseen koulutukseen sisältyvästä harjoittelusta.
- Euroopan talous- ja sosiaalikomitea (ETSK) toteaa 15. kesäkuuta 2023 antamassaan lausunnossa ”Nuorten yhdenvertainen kohtelu työmarkkinoilla” ⁽⁹⁾, että työharjoittelun olisi tarjottava laadukasta oppimissisältöä ja asianmukaiset työolot ja -ehdot, eikä se saisi korvata tavanomaisia työpaikkoja tai olla edellytys työn saamiselle.
- Euroopan alueiden komitea katsoo 5. helmikuuta 2021 antamassaan lausunnossa ”Nuorisotyöllisyyden tukeminen: silta työelämään seuraavalle sukupolvelle – entistä vahvempi nuorisotakuu” ⁽¹⁰⁾, että harjoittelujaksojen ja oppisopimuskoulutuksen avulla olisi ensisijaisesti tarjottava nuorille oppimiskokemusta, joka voi auttaa heitä päättämään tulevasta urastaan ja kehittämään taitojaan pysyvän työpaikan saamiseksi.

Euroopan parlamentti hyväksyi 14. kesäkuuta 2023 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä ’SEUT-sopimus’, 225 artiklaan perustuvan päätöslauselman ⁽¹¹⁾, jossa komissiota kehoitetaan päivittämään ja vahvistamaan neuvoston vuonna 2014 antamaa

⁷ Saatavilla [verkossa](#).

⁸ [Euroopan tulevaisuuskonferenssi.Raportti lopullisista tuloksista.Toukokuu 2022](#).

⁹ Saatavilla [verkossa](#).

¹⁰ Saatavilla [verkossa](#).

¹¹ Saatavilla [verkossa](#).

suositusta ja tekemään siitä vahvemman lainsäädäntövälineen. Lisäksi siinä kehoitetaan komissiota varmistamaan harjoittelun, mukaan lukien palkan, vähimmäislaatuvaatimukset.

Tämän johdosta komissio ilmoitti vuoden 2023 työohjelmassaan ⁽¹²⁾ harjoittelun laatuvaatimusten päivittämisestä, jotta voidaan puuttua muun muassa oikeudenmukaista palkkaa ja sosiaalisen suojelun saatavuutta koskeviin haasteisiin. Ilmoitus on osa komission sitoumusta panna täytäntöön Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilariaa koskeva toimintasuunnitelma ja saavuttaa vuoteen 2030 ulottuvat EU:n tavoitteet, jotka koskevat työllisyyttä, osaamista ja köyhyyden vähentämistä.

Ehdotetulla suosituksella pyritään parantamaan harjoittelun laatua, erityisesti oppimisen ja koulutuksen sisältöä sekä työehtoja, ja viime kädessä helpottamaan koulutuksesta, työttömyydestä tai työmarkkinoiden ulkopuolelta työelämään siirtymistä. Sitä sovelletaan kaikkiin harjoittelijoihin heidän ammattiasemastaan riippumatta. Sitä sovelletaan työntekijöiksi katsottaviin harjoittelijoihin vain siltä osin kuin vastaavia tai edullisempia säännöksiä ei ole annettu EU:n oikeudessa.

Ehdotetulla suosituksella laajennetaan vuoden 2014 suosituksen soveltamisalaa (joka kattaa avoimilla markkinoilla tapahtuvat ja aktiiviseen työmarkkinapolitiikkaan kuuluvat harjoittelut) kattamaan myös harjoittelut, jotka kuuluvat virallisen koulutuksen opinto-ohjelmiin ja joiden suorittaminen tietyn ammatin (esim. lääkäri, arkkitehti jne.) harjoittamisen pakollisena edellytyksenä.

Tämä ehdotus perustuu vuonna 2014 annetun neuvoston suosituksen arvioinnin tuloksiin, Euroopan parlamentin päätöslauselmaan, SEUT-sopimuksen 154 artiklan mukaisesti EU:n tason työmarkkinaosapuolten kuulemisessa kerättyihin näkemyksiin, muiden sidosryhmien esittämiin näkemyksiin, laadukkaita harjoittelupaikkoja koskevaa aloitetta tukevasta tutkimuksesta ⁽¹³⁾ kerättyyn näyttöön ja edellä mainittuun eurobarometritutkimukseen.

Ehdotetun päivitetyn suosituksen lisäksi komissio ehdottaa myös direktiiviä (COM(2024) 132), jolla tuetaan jäsenvaltioita työntekijöiksi katsottavien harjoittelijoiden työehtojen parantamisessa ja täytäntöönpanossa sekä työharjoitteluksi naamioidujen varsinaisten työsuhteiden torjunnassa. Ehdotettua direktiiviä sovelletaan EU:ssa toimiviin harjoittelijoihin, joilla on työsopimus tai työsuhde jäsenvaltioiden voimassa olevan lainsäädännön, työehtosopimusten tai käytäntöjen mukaisesti sekä Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti.

- **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Osana Euroopan osaamisen teemavuotta EU on pyrkinyt edistämään ajattelutapaa, jossa täydennys- ja uudelleen koulutus on normi. Korjaamalla osaamisvajetta ja osaamisen kohtaanto-ongelmia kaikkialla EU:ssa parannetaan erityisesti mikroyritysten ja pk-yritysten kilpailukykyä sovittamalla työnantajien tarpeet paremmin yhteen ihmisten osaamisen ja tavoitteiden kanssa. Kun kaikille annetaan yhtäläiset mahdollisuudet osaamisen kehittämiseen ja työssäoppimiseen, edistetään eriarvoisuuden vähentämistä erityisesti mahdollistamalla ihmisten täysipainoinen osallistuminen taloudelliseen ja yhteiskunnalliseen toimintaan. Euroopan osaamisen teemavuoden edeltäjän, Euroopan nuorison teemavuoden aikana

¹² [COM\(2022\) 548 final](#).

¹³ [”Study exploring the context, challenges and possible solution in relation to the quality of traineeships in the EU”, Ernst & Young \(EY\), Centre for European Policy Studies \(CEPS\) ja Open Evidence \(ei vielä julkaistu\).](#)

korostettiin, että on aiheellista tehostaa laadukkaiden työllistymismahdollisuuksien luomista nuorille EU:n nuorisostrategian 2019–2027 ⁽¹⁴⁾ yhdentoista nuorisotavoitteen mukaisesti. Euroopan nuorison teemavuodesta 2022 antamassaan tiedonannossa ⁽¹⁵⁾ komissio sitoutui päivittämään harjoittelun laatupuitteita vuonna 2024 puuttuakseen muun muassa oikeudenmukaista palkkaa ja sosiaalisen suojelun saatavuutta koskeviin kysymyksiin.

Heinäkuussa 2020 annetussa komission nuorisotyöllisyyden tukipaketissa ⁽¹⁶⁾ ehdotettiin suosituksia entistä vahvemmassa nuorisotakuusta ⁽¹⁷⁾ ja ammatillisen koulutuksen nykyaikaistetuista eurooppalaisista puitteista ⁽¹⁸⁾, jotka neuvosto hyväksyi. Ensin mainitussa suositellaan erityisesti, että harjoittelupaikkatarjouksissa noudatetaan harjoittelun laatupuitteissa esitettyjä vähimmäisvaatimuksia. Viimeksi mainitussa esitetään keskeiset periaatteet, joilla varmistetaan, että ammatillinen koulutus mukautuu nopeasti työmarkkinoiden tarpeisiin ja tarjoaa nuorille ja aikuisille laadukkaita oppimismahdollisuuksia. Siinä painotetaan voimakkaasti parempia mahdollisuuksia työssäoppimiseen ja laadunvarmistuksen parantamista.

Oppisopimuskoulutus on harjoittelun tapaan tärkeä keino helpottaa siirtymistä työmarkkinoille. Nuorisotyöllisyyden tukipaketilla annettiin uutta pontta oppisopimuskoulutukselle muun muassa eurooppalaisen oppisopimusyhteenliittymän ⁽¹⁹⁾ kautta.

Aloitteilla pyrittiin parantamaan nuorisotyöllisyyttä edistävien EU:n toimenpiteiden laatua ja tehokkuutta, ja niitä tuetaan EU:n rahoituksella. Niillä pannaan täytäntöön muun muassa Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin ensimmäinen ja neljäs periaate. Periaatteissa vahvistetaan oikeus ”laadukkaaseen ja inklusiiviseen opetukseen, koulutukseen ja elinikäiseen oppimiseen” sekä nuorten oikeus ”täydennyskoulutukseen, oppisopimuskoulutukseen, harjoitteluun tai tasokkaaseen työtarjoukseen neljän kuukauden kuluessa työttömäksi joutumisesta tai koulutuksen päättämisestä”.

Ehdotettu suositus on johdonmukainen asiaan liittyvien olemassa olevien lainsäädäntövälineiden kanssa, joita ovat erityisesti seuraavat:

- Direktiivi (EU) 2019/1152 avoimista ja ennakoitavista työehdoista, koska suosituksella pyritään parantamaan harjoittelijoille (kirjallisesti) annettavien tietojen avoimuutta.
- Työntekijöiden terveyttä ja turvallisuutta koskeva puitedirektiivi ⁽²⁰⁾, jossa vahvistetaan keskeiset periaatteet turvallisuuden ja terveyden parantamisen edistämiseksi työssä. Sillä taataan työterveyttä ja -turvallisuutta koskevat vähimmäisvaatimukset koko Euroopassa. Puitedirektiivissä vahvistetaan, että turvallisessa työpaikassa työntekijöihin ja harjoittelijoihin sovelletaan samoja sääntöjä. Siihen liittyy myös muita direktiivejä, joissa keskitytään tiettyihin työturvallisuuteen ja -terveyteen liittyviin erityisnäkökohtiin.

¹⁴ EUVL C 456, 18.12.2018, s. 16.

¹⁵ COM(2024) 1 final.

¹⁶ COM(2020) 276 final.

¹⁷ EUVL C 372, 4.11.2020, s. 1.

¹⁸ EUVL C 417, 2.12.2020, s. 1.

¹⁹ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1147&langId=fi>.

²⁰ EUVL L 183, 29.6.1989, s. 1.

- Neuvoston suositus sosiaalisen suojelun saatavuudesta työntekijöiden ja itsenäisten ammattiharjoittajien kannalta ⁽²¹⁾, jossa suositellaan, että jäsenvaltiot varmistavat sekä työntekijöiden (mukaan lukien työntekijöiksi katsottavien harjoittelijoiden) että itsenäisten ammattiharjoittajien tosiasiallisen mahdollisuuden päästä riittävän sosiaalisen suojelun piiriin. Suositus koskee työttömyys-, sairaus- ja terveydenhuoltoetuksia, äitiys- ja isyysetuusia, työkyvyttömyys-, vanhuus- ja leskenetuksia sekä työtapaturmiin ja ammattitauteihin liittyviä etuuksia. Ehdotetussa suosituksessa viitataan tähän suositukseen ja kannustetaan varmistamaan riittävän sosiaalisen suojelun saatavuus kaikille harjoittelijoille kansallisen lainsäädännön mukaisesti.
- Neuvoston direktiivi yhdenvertaista kohtelua työssä ja ammatissa koskevista yleisistä puitteista ⁽²²⁾, jossa vahvistetaan yleiset puitteet uskontoon tai vakaumukseen, vammaisuuteen, ikään tai sukupuoliseen suuntautumiseen perustuvan syrjinnän torjumiselle työssä ja ammatissa yhdenvertaisen kohtelun periaatteen toteuttamiseksi jäsenvaltioissa.

Ehdotetun suosituksen yhdenvertaisia mahdollisuuksia ja haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien, myös vammaisten henkilöiden, osallisuutta koskevat tavoitteet ovat EU:n perusoikeuskirjan, Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden 3 ja 17 sekä vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan strategian 2021–2030 mukaisia.

Ehdotetulla suosituksella voidaan myös edistää romaneja koskevan EU:n strategiakehyksen 2020–2030 ⁽²³⁾ työllisyystavoitteen saavuttamista eli varmistaa, että vuoteen 2030 mennessä työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevien romanien osuus pienenee vähintään puolella. Se on yhdenmukainen romanien tasa-arvosta, osallisuudesta ja osallistumisesta annetun neuvoston suosituksen ⁽²⁴⁾ ja erityisesti sen 8 luvun kanssa, joka koskee romanien mahdollisuuksia saada laadukkaita ja kestäviä työpaikkoja.

Ehdotetut rajatylittävää liikkuvuutta helpottavat toimenpiteet ovat linjassa Erasmus+ -ohjelman tavoitteiden kanssa. Ohjelma tarjoaa mahdollisuuksia oppimiseen liittyvään transnationaaliseen ja kansainväliseen liikkuvuuteen, myös harjoittelijoille.

Lisäksi ehdotettu suositus on yhdenmukainen laadukkaan ja tehokkaan oppisopimuskoulutuksen eurooppalaisista puitteista 15. maaliskuuta 2018 annetun neuvoston suosituksen ⁽²⁵⁾ kanssa. Suosituksessa esitetään 14 keskeistä laadukkaan ja tehokkaan oppisopimuskoulutuksen kriteeriä, joilla varmistetaan sekä työhön liittyvien taitojen kehittyminen että oppisopimuskoulutettavien henkilökohtainen kehitys. Kyseisessä suosituksessa oppisopimuskoulutuksella tarkoitetaan virallista ammatillisen koulutuksen järjestelmää, jossa merkittävä yrityksissä ja muilla työpaikoilla tapahtuva oppiminen yhdistyy oppilaitoksissa tapahtuvaan opetukseen. Se johtaa kansallisesti tunnustettuun ammattipätevyyteen, perustuu sopimukseen, jossa määritellään oppisopimuskoulutettavan, työnantajan sekä tarpeen mukaan ammattioppilaitoksen oikeudet ja velvollisuudet ja jossa oppisopimuskoulutettava saa palkkaa tai muuta korvausta työstään. Oppisopimuskoulutuksella tarkoitetaan ammattipätevyyteen johtavia täysimittaisia ohjelmia, joiden kestosta oppisopimuskoulutettavat ihannetapauksessa viettävät vähintään puolet

²¹ EUVL C 387, 15.11.2019, s. 1.

²² EUVL L 303, 2.12.2000, s. 16.

²³ COM(2020) 620 final. Saatavilla [verkossa](#).

²⁴ EUVL C 93, 19.3.2021, s. 1.

²⁵ EUVL C 153, 2.5.2018, s. 1.

työpaikalla. Sitä vastoin harjoitteluilla, jotka kuuluvat virallisen koulutuksen opinto-ohjelmiin, tarkoitetaan koulutusohjelmiin sisältyviä rajattuja työssäoppimisjaksoja. Oppisopimuskoulutus kestää näin ollen yleensä pidempään kuin harjoittelu. Koska harjoitteluissa ja oppisopimuskoulutuksessa on huomattavia eroja jäsenvaltioiden välillä, jäsenvaltioita kannustetaan arvioimaan omien kansallisten ja alueellisten erityispiirteidensä perusteella, kumpaa näistä kahdesta laatupuitteista sovelletaan ammattikoulutukseen sisältyvään työssäoppimiseen. Jotta varmistetaan korkein mahdollinen suojelun taso kaikille työssäoppijoille, jäsenvaltioita kannustetaan soveltamaan niiden puitteiden edellytyksiä, jotka tarjoavat jäsenvaltion kansallisissa olosuhteissa enemmän suojelua.

Ehdotetussa suosituksessa otetaan myös huomioon Euroopan tilintarkastustuomioistuimen näkemykset. Tilintarkastustuomioistuin totesi katsauksessaan ”Nuorten harjoittelujaksoja koskevat EU:n toimet” (26), että jäsenvaltiot eivät sovelta yhdennukaisesti laadukasta harjoittelua koskevia EU:n ohjeita ja että nuorilla ei välttämättä ole yhtäläisiä mahdollisuuksia päästä harjoitteluun.

- **Yhdennukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Ehdotus on yhdennukainen EU:n viimeaikaisten politiikkojen kanssa, joilla pyritään voimaannuttamaan ihmisiä koulutuksen ja osaamisen avulla. Euroopan osaamisohjelmalla (27) pyritään vahvistamaan EU:n kestävästä kilpailukykyä, varmistamaan sosiaalinen oikeudenmukaisuus ja tukemaan nuorten selviytymiskykyä.

Ehdotus on myös yhdennukainen 15. marraskuuta 2023 annetun ehdotuksen neuvoston suositukseksi ”Eurooppa liikkeellä – oppimiseen liittyvän liikkuvuuden mahdollisuudet kaikille” (28) kanssa. Sen tavoitteena on parantaa oppimismahdollisuuksien saavutettavuutta kaikkialla EU:ssa kaikille nuorille, myös nuorille, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, kuten vammaisille henkilöille. Se myös edistää EU:n houkuttelevuutta EU:n ulkopuolelta tulevien osaajien oppimiskohteena.

Täydennys- ja uudelleenkoulutuksen rahoitus on keskeisellä sijalla Euroopan sosiaalirahasto plussassa, jäljempänä ’ESR+’, elpymis- ja palautumistukivälineessä, oikeudenmukaisen siirtymän rahastossa ja Erasmus+ -ohjelmassa sekä Digitaalinen Eurooppa -ohjelmassa. Osaamisen kehittämistä tuetaan myös Euroopan aluekehitysrahaston, jäljempänä ’EAKR’, investoinneilla koulutusinfrastruktuuriin ja opetusvälineisiin. Ehdotetussa suosituksessa otetaan huomioon ESR+:n tavoitteet, joilla tuetaan jäsenvaltioita ja alueita niiden pyrkimyksissä varmistaa yhtäläiset mahdollisuudet koulutukseen ja osaamisen kehittämiseen ja lisätään eurooppalaisen työvoiman, erityisesti nuorten, työllistettävyyttä. Sillä tuetaan elpymis- ja palautumistukivälineen tavoitteita ja erityisesti sen seuraavalle sukupolvelle suunnattuja toimintapolitiikkoja koskevia pilareita. Ehdotettu suositus vastaa myös oikeudenmukaisen siirtymän rahaston tavoitetta tukea oikeudenmukaista siirtymää ilmastonutraaliin talouteen ja keskittyy alueisiin, joihin vaikutukset kohdistuvat eniten.

Sen tavoitteet ovat myös yhdennukaisia ESR+:n rahoittaman ALMA-aloitteen (Aim, Learn, Master, Achieve) kanssa, jonka tavoitteena on auttaa muita heikommassa asemassa ja työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevia nuoria integroitumaan yhteiskuntaan helpottamalla heidän paluutaan koulutukseen tai työelämään. Teknisen tuen väline puolestaan

²⁶ Saatavilla [verkossa](#).

²⁷ COM(2020) 274 final.

²⁸ COM(2023) 719 final. 2023/0405(NLE)

tarjoaa pyynnöstä jäsenvaltioille räätälöityä asiantuntemusta oppimiseen liittyvän liikkuvuuden uudistamiseen ja parantamiseen erityisesti sellaisten lippulaivahankkeiden kautta, joissa keskitytään osaajien houkutteluun, nuorten koulutukseen ja osaamiseen. Ammattitaitoisen henkilöstön löytäminen on haaste yhä suuremmalle määrälle pk-yrityksiä, mitä korostetaan myös pk-yritysstrategiassa kestävää ja digitaalista Eurooppaa varten ⁽²⁹⁾. Strategiassa painotetaan, että EU voi auttaa vastaamaan näihin haasteisiin, helpottaa pääsyä koulutukseen ja auttaa sovittamaan yhteen osaajien kysyntää pk-yrityksissä ja tarjontaa työmarkkinoilla. Tällä ehdotuksella täydennetään tätä lähestymistapaa. Ehdotus on myös yhdenmukainen nettonollateollisuutta koskevan säädöksen ja erityisesti eurooppalaisten koulutusyhteenliittymien perustamishdotuksen kanssa, koska sillä edistetään ammattitaitoisen työvoiman kasvattamista laadukkaiden harjoittelujaksojen avulla, millä pyritään puuttumaan osaamisvajeeseen ja osaamisen kohtaanto-ongelmiin. Tämän pitäisi helpottaa nettonollateknologia-alan osaamistarvetta.

Aloite on myös yksi komission toimintasuunnitelmassa työvoimapulan ja osaamisvajeen korjaamiseksi ⁽³⁰⁾ esitetyistä toiminnoista.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

• Oikeusperusta

Ehdotus perustuu SEUT-sopimuksen 153 artiklan 1 kohdan b alakohtaan, 165 artiklan 4 kohtaan, 166 artiklan 4 kohtaan ja 292 artiklaan.

SEUT-sopimuksen 153 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaan EU tukee ja täydentää jäsenvaltioiden toimia työehtojen alalla.

SEUT-sopimuksen 165 artiklan mukaan EU myötävaikuttaa korkealaatuisen koulutuksen kehittämiseen rohkaisemalla jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä sekä tarvittaessa tukemalla ja täydentämällä jäsenvaltioiden toimintaa pitäen täysin arvossa jäsenvaltioiden vastuuta opetuksen sisällöstä ja koulutusjärjestelmän järjestämisestä sekä niiden sivistyksellistä ja kielellistä monimuotoisuutta. SEUT-sopimuksen 165 artiklan 4 kohdan mukaan nämä edistämistoimet eivät merkitse jäsenvaltioiden lakien ja asetusten yhdenmukaistamista, ja neuvosto voi antaa komission ehdotuksesta suosituksia.

SEUT-sopimuksen 166 artiklan mukaan EU toteuttaa ammatillista koulutusta koskevaa politiikkaa, joka tukee ja täydentää jäsenvaltioiden toimia, pitäen täysin arvossa jäsenvaltioiden vastuuta ammatillisen koulutuksen sisällöstä ja järjestämisestä. SEUT-sopimuksen 166 artiklan 4 kohdan mukaan nämä edistämistoimet eivät merkitse jäsenvaltioiden lakien ja asetusten yhdenmukaistamista, ja neuvosto voi antaa komission ehdotuksesta suosituksia.

SEUT-sopimuksen 292 artiklan mukaan neuvosto voi antaa suosituksia komission ehdotuksesta EU:n toimivaltaan kuuluvilla aloilla.

²⁹ Komission tiedonanto ”Pk-yritysstrategia kestävää ja digitaalista Eurooppaa varten” (COM(2020) 103 final).

³⁰ COM(2024) 131.

- **Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)**

Kun EU toimii laadukkaan yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen kehittämiseksi ja ammatillista koulutusta koskevan politiikan täytäntöönpanemiseksi, sillä on vastuu kannustaa jäsenvaltioita yhteistyöhön tukemalla ja täydentämällä niiden toimia tarpeen mukaan. Näin ollen yhteisen käsityksen muodostaminen laadukkaasta harjoittelusta kaikkialla EU:ssa on tehtävä, jota voidaan käsitellä vain EU:n tasolla.

Parannetuilla harjoittelun laatupeitteilla tuetaan ja täydennetään kansallisia toimia tällä alalla SEUT-sopimuksen 165, 166 ja 153 artiklan mukaisesti. Tässä aloitteessa sovelletaan toissijaisuusperiaatetta ottamalla täysin huomioon, että koulutusjärjestelmät kuuluvat kansalliseen toimivaltaan, mutta EU voi tukea ja täydentää työehtoja koskevaa kansallista politiikkaa. Aloitteessa kunnioitetaan kansallisten harjoittelujärjestelmien monimuotoisuutta ja ehdotetaan yhteisiä kriteerejä erilaisten järjestelmien tueksi sekä varmistetaan harjoittelun tuottavan etuja sekä harjoittelijoille (ammattiasemasta riippumatta) että harjoittelun tarjoajille.

Aloitteella parannetaan harjoittelujärjestelmien – erityisesti harjoittelun laadun – avoimuutta ja harjoitteluja koskevaa yhteisymmärrystä kaikkialla EU:ssa. Tällä saattaa olla positiivisia vaikutuksia myös harjoittelijoiden rajatylittävään liikkuvuuteen, koska EU:n tason koordinoitulla lähestymistavalla varmistettaisiin synergiaedut ja yhteistyö ja maksimoitaisiin näin myönteiset heijastusvaikutukset.

Lisäksi EU:n tason suuntaviivojen tarjoamisella edistettäisiin yhteisymmärrystä siitä, miten harjoittelujen laatua voidaan parantaa. Tämä voi myös auttaa jäsenvaltioita hyödyntämään Euroopan rakenne- ja investointirahastoja, erityisesti Euroopan sosiaalirahasto plussaa ja elpymis- ja palautumistukivälinettä, nuorisotyöttömyyteen ja työmarkkinoiden ulkopuolelle jäämiseen puuttumisessa.

- **Suhteellisuusperiaate**

Ehdotetussa suosituksessa ehdotetut toimet ovat oikeassa suhteessa asetettuihin tavoitteisiin nähden. Ehdotuksella tuetaan yksittäisten maiden käynnistämiä harjoittelujaksoja koskevia uudistusprosesseja ja täydennetään jäsenvaltioiden toimia tällä alalla osana talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson kehystä. Ehdotuksessa kunnioitetaan jäsenvaltioiden käytänteitä ja järjestelmien monimuotoisuutta. Siinä otetaan huomioon jäsenvaltioiden tarve eriyettyyn lähestymistapaan, joka heijastaa erilaisia taloudellisia, rahoituksellisia ja sosiaalisia tilanteita sekä erilaisia työmarkkinaolosuhteita. Eurooppalaisen ohjausjakson mukaisten nykyisten seurantamekanismien käytöllä varmistetaan, että aloitteesta ei aiheudu ylimääräistä hallinnollista rasitetta.

- **Toimintatavan valinta**

Ehdotettu toimintatapa on neuvoston suositus. Se on toissijaisuusperiaatteen ja suhteellisuusperiaatteen mukainen. Se rakentuu voimassa olevalle EU:n lainsäädännölle ja kuuluu niihin toimintatapoihin, jotka ovat käytettävissä EU:n toimiin koulutuksen ja työllisyyden aloilla. Oikeudellisena välineenä se osoittaa, että jäsenvaltiot sitoutuvat tässä suosituksessa esitettyihin toimenpiteisiin ja tarjoaa vankan poliittisen perustan EU:n tason yhteistyölle tällä alalla. Lisäksi siinä otetaan täysimääräisesti huomioon jäsenvaltioiden toimivalta koulutuksen ja sosiaalipolitiikan alalla.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTEN ARVIOINTIEN TULOKSET

• Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset

Harjoittelun laatupuitteista vuonna 2014 annetusta neuvoston suosituksesta tehtiin arviointi⁽³¹⁾ vuosina 2022–2023. Se vahvisti, että harjoittelu on edelleen tärkeä väylä, jonka kautta nuoret pääsevät työmarkkinoille. Laadukkaat harjoittelujaksot, joissa noudatetaan harjoittelun laatupuitteiden periaatteita, parantavat työllistettävyyttä ja auttavat työnantajia houkuttelemaan, kouluttamaan ja pitämään palveluksessaan henkilöstöä.

Kun tarkasteltiin laatupuitteiden periaatteiden vaikuttavuutta, oppimis- ja koulutustavoitteiden asettamisella ja kirjallisella sopimuksella havaittiin olevan todennäköisin myönteinen vaikutus nuorten integroitumiseen työmarkkinoille. Laatuperiaatteiden käyttöönotto kansallisessa lainsäädännössä edistyi kuitenkin vain kohtalaisesti. Vuodesta 2014 lähtien 14 jäsenvaltiota on tehnyt muutoksia (joko avoimilla markkinoilla tapahtuvaan tai aktiiviseen työmarkkinapolitiikkaan kuuluvaan harjoitteluun tai molempiin) ja sisällyttänyt laatupuitteiden laatuperiaatteet lainsäädäntö- tai toimintakehyksiinsä. Muutokset olivat yleisempiä aktiiviseen työmarkkinapolitiikkaan kuuluvaa harjoittelua (12 jäsenvaltiossa) kuin avoimilla markkinoilla tapahtuvaa harjoittelua (viidessä jäsenvaltiossa) koskevassa kansallisessa lainsäädännössä. Erityisiä säännöksiä oli yleisesti käytössä aktiiviseen työmarkkinapolitiikkaan kuuluvan harjoittelun yhteydessä, ja ne myös noudattivat harjoittelun laatupuitteiden periaatteita, mutta avoimilla markkinoilla tapahtuvassa harjoittelussa tätä havaittiin vähemmän. Kaiken kaikkiaan laatupuitteiden noudattaminen parani hieman avoimilla markkinoilla tapahtuvassa harjoittelussa, sillä vuonna 2016 neljässä jäsenvaltiossa niitä noudatettiin täysin tai suurimmaksi osaksi, ja vuonna 2021 tällaisten jäsenvaltioiden määrä oli noussut seitsemään. Aktiiviseen työmarkkinapolitiikkaan kuuluvien harjoittelujaksojen osalta havaittiin suurempaa parannusta: vuonna 2021 18 jäsenvaltiota noudatti periaatteita täysin tai suurimmaksi osaksi, kun vuonna 2016 tällaisia jäsenvaltioita oli 15. Arvioinnissa todettiin, että harjoittelun laatupuitteiden käytännön soveltamisessa, seurannassa ja täytäntöönpanossa on parantamisen varaa. Tarkasteltaessa sitä, miten tehokkaasti harjoittelun laatupuitteet helpottivat harjoittelijoiden rajatylittävää liikkuvuutta EU:ssa, havaittiin merkkejä siitä, että rajatylittävien harjoittelujaksojen määrä oli lisääntynyt, mutta nuorilla oli edelleen vaikeuksia osallistua niihin taloudellisten resurssien ja käytännön tietojen puutteen vuoksi. Euroopan työnvälitysverkoston (EURES) käyttö tietolähteenä todettiin vähäiseksi.

Harjoittelun laatupuitteet ovat tuottaneet lisäarvoa, sillä niitä voidaan käyttää EU:n tason viitekehyksenä harjoittelun laatua koskeville jäsenvaltioiden sääntelytoimille. Tämä koski erityisesti jäsenvaltioita, joissa harjoittelujärjestelmät ovat heikommin kehittyneitä. Näissä jäsenvaltioissa harjoittelun laatupuitteiden avulla pystyttiin edistämään kansallisen politiikan ja lainsäädännön muuttamista.

Tehokkuudesta voidaan todeta, että vaikka arvioinnista ei saatu määrällistä näyttöä kustannuksista ja hyödyistä, sidosryhmät pitivät yleisesti laatupuitteiden täytäntöönpanoon liittyviä kustannuksia oikeasuhteisina hyötyihin nähden. Työnantajille koituvia hyötyjä olivat muun muassa harjoittelun laadun parempi ymmärtäminen, maineen kohentuminen, työpaikan houkuttelevuuden lisääntyminen nuorten osajien keskuudessa ja kestävämpi tapa panostaa mahdollisiin tuleviin työntekijöihin. Harjoittelun laatupuitteiden täytäntöönpano on kuitenkin

³¹ Saatavilla [verkossa](#).

voinut olla pien- ja mikroyrityksille vähemmän kustannustehokasta kuin suuremmille yrityksille, koska näiden yritysten kustannukset (vähäisten henkilöstö- ja taloudellisten resurssien vuoksi) ovat saattaneet olla suuremmat kuin hyödyt. Harjoittelijoita hyödytti laatupuitteilla aikaansaatu työehtojen sekä koulutus- ja oppimissisältöjen parantuminen, mikä kohensi heidän mahdollisuuksiaan saada varsinainen työpaikka.

Harjoittelun laatupuitteet todettiin muiden EU:n tason aloitteiden, strategioiden, ohjelmien ja rahoitusvälineiden mukaisiksi. Kansallisella ja alueellisella tasolla todettiin, että aktiiviseen työmarkkinapolitiikkaan kuuluvia harjoittelujaksoja koskevat toimenpiteet olivat johdonmukaisempia kuin avoimilla markkinoilla tapahtuvaa harjoittelua koskevat toimenpiteet. Vaikka laadukkaan ja tehokkaan oppisopimuskoulutuksen eurooppalaisten puitteiden laatuperiaatteissa ⁽³²⁾ ja harjoittelun laatuperiaatteissa on monia yhtäläisyyksiä, ensiksi mainitun katsottiin edistävän sidosryhmien osallistumista tehokkaammin (esim. erityisten verkostojen kautta). Laadukkaan ja tehokkaan oppisopimuskoulutuksen eurooppalaisten puitteiden laatutavoitteiden katsottiin myös olevan kunnianhimoisempia, täsmällisempiä ja hyödyllisempiä, koska suosituksessa oppisopimuskoulutuksen eurooppalaisiksi puitteiksi käytetään vahvempia ilmaisuja ja oppisopimuskoulutusta säännellään usein kolmikantaisesti jäsenvaltioissa.

Jotkin vastaajat (etenkin työnantajat) katsoivat, että harjoittelun laatupuitteiden olisi pysyttävä ennallaan, koska heidän mielestään niillä vastataan jo riittävästi harjoittelijoiden tarpeisiin. Useat sidosryhmät katsoivat kuitenkin, että laatupuitteita voitaisiin edelleen vahvistaa. Erityisesti mainittiin harjoittelijoiden palkkaan ja sosiaalisen suojelun saatavuuteen puuttuminen sekä haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien tavoittaminen ja osallistaminen. Joidenkin sidosryhmien mielestä laatupuitteissa olisi otettava kantaa etätöihin sekä siihen liittyviin ohjauksen ja mentoroinnin haasteisiin. Lisäksi jotkin sidosryhmät ehdottivat, että harjoittelut, jotka kuuluvat virallisen koulutuksen opinto-ohjelmiin, lisättäisiin laatupuitteiden soveltamisalaan. Jotkin sidosryhmät katsoivat myös, että harjoittelun jälkeisiä tukitoimia voitaisiin painottaa enemmän, jotta helpotettaisiin nuoren harjoittelijan siirtymistä vakituiseen työpaikkaan. Harjoittelun laatupuitteet eivät ole sitovia, ja arvioinnissa saatiin eriäviä näkemyksiä siitä, kuinka tarkoituksenmukaisesti ei-sitovuus edistää laatupuitteiden tavoitteiden saavuttamista kokonaisuudessaan. Jotkin sidosryhmät (erityisesti nuorisjärjestöt ja ammattiliitot) kannattivat sitovaa välinettä laatupuitteiden tehokkuuden lisäämiseksi. Toiset sidosryhmät (erityisesti työnantajat ja kansalliset viranomaiset) taas esittivät, että kun otetaan huomioon kansallisten olosuhteiden erot ja oikeudelliset rajoitukset EU:n tasolla, laatupuitteiden ei-sitova luonne tarjoaa riittävän ja joustavan viitekehyksen kansallisille sääntelyille.

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Osana komission vuonna 2023 tekemää laatupuitteiden arviointia ⁽³³⁾ järjestettiin erityisiä kuulemistoimia vuoden 2022 aikana. Näistä merkittävin oli julkinen kuuleminen. Arvioinnissa järjestettiin myös kohdennettuja kuulemisia, joissa kuultiin koulutus- ja työllisyyspolitiikasta vastaavia kansallisia ja alueellisia viranomaisia, työmarkkinaosapuolia, koulutuksen järjestäjiä, työmarkkinatutkimuksen asiantuntijoita, nuorisjärjestöjä, nuoria harjoittelijoita (entisiä, nykyisiä ja mahdollisia tulevia) ja muita sidosryhmiä EU:n, kansallisella ja alueellisella tasolla. Sidosryhmien kuulemiseen käytettiin erilaisia

³² Saatavilla [verkossa](#).

³³ Saatavilla [verkossa](#).

kuulemistoimia ja -menettelyjä, kuten haastatteluja, kohdennettuja kuulemistilaisuuksia ja tapaustutkimuksia sekä kohdennettu harjoittelijakysely.

Tästä ehdotuksesta järjestettiin SEUT-sopimuksen 154 artiklan mukainen EU:n työmarkkinaosapuolten kaksivaiheinen kuuleminen. Ensimmäinen vaihe järjestettiin 11.7.2023–15.9.2023, ja siinä kuultiin työmarkkinaosapuolia EU:n toimien tarpeellisuudesta ja mahdollisesta suunnasta. ⁽³⁴⁾ Toisessa vaiheessa 28.9.2023–9.11.2023 komissio kuuli työmarkkinaosapuolia EU:n toimien tavoitteista ja mahdollisista oikeudellisista keinoista. ⁽³⁵⁾ Ammattiliitot olivat tyytyväisiä komission aikomukseen päivittää harjoittelun laatupuitteet. Ne katsoivat, että vaikka harjoittelun laatupuitteiden periaatteet ovat edelleen merkityksellisiä, harjoittelijat tarvitsevat sitovaa suojelua (direktiivin muodossa), jotta varmistetaan oikeudenmukainen korvaus, asialliset työehdot ja sosiaalisen suojelu. Tällä direktiivillä olisi varmistettava se, että harjoittelijat voivat nauttia kaikista voimassa olevan EU:n lainsäädännön mukaisista varsinaisten työntekijöiden oikeuksista. Ammattiliitot korostivat, että EU:n toiminnan päätavoitteena on oltava sitovien vähimmäisvaatimusten asettaminen EU:ssa tapahtuvalle harjoittelulle ja tasapuolisten toimintaedellytysten luominen väärinkäytösten estämiseksi. Työnantajat katsoivat, että vuoden 2014 harjoittelun laatupuitteiden periaatteet ovat edelleen merkityksellisiä. Niiden mielestä puitteiden täytäntöönpanoon ja seurantaan olisi kiinnitettävä enemmän huomiota, mutta neuvoston suositusta muuttamalla löydetäisiin oikea tasapaino vähimmäisvaatimusten edistämisen ja joustavuuden säilyttämisen välillä. Työnantajat kannattivat tavoitteita, joilla puututaan harjoittelun ongelmalliseen käyttöön ja parannetaan sen laatua sekä edistetään mahdollisuuksia osallistua harjoitteluun. Ne korostivat myös tietojen puutetta erityisesti avoimilla markkinoilla tapahtuvista harjoittelusta sekä palkan ja harjoittelun laadun välistä yhteyttä. Työmarkkinaosapuolet eivät päässeet sopimukseen neuvottelujen aloittamisesta SEUT-sopimuksen 155 artiklassa tarkoitetun unionin tasolla tehtävän sopimuksen laatimiseksi.

Lisäksi toteutettiin kansallisille sidosryhmille suunnattu verkkokysely osana tutkimusta, jossa tarkastellaan, mitä laadukkailla harjoittelujaksoilla EU:ssa tarkoitetaan sekä niihin liittyviä haasteita ja mahdollisia ratkaisuja. Tarkoituksena oli kerätä tietoa nykyisestä harjoittelua koskevista käytännöistä yrityksissä ja kartoittaa jäsenvaltioissa käytössä olevia hyviä käytäntöjä ja niiden vaikutusta harjoittelun laatuun. Kysely toteutettiin 15.6.2023–8.9.2023, ja se oli suunnattu kansallisille viranomaisille, kansallisille yritys- ja työnantajajärjestöille, yksittäisille yrityksille, kansallisille ammattiliitoille, kansallisille nuorisojärjestöille, kansalaisjärjestöille ja oppilaitoksille. Myös EU:n tason sidosryhmille järjestettiin kohdennettuja haastatteluja.

Työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasioiden pääosasto, sisämarkkinoiden, teollisuuden, yrittäjyyden ja pk-yritystoiminnan pääosasto, Euroopan innovaationeuvosto ja pk-yrityksien toimeenpanovirasto (Eisma) toteuttivat pk-yritysten paneelikyselyn 12.10.2023–9.11.2023 Enterprise Europe Network -verkoston tuella.

Flash-eurobarometrissa (523) ⁽³⁶⁾ tarkasteltiin nuorten käsitystä heidän integroitumisestaan työmarkkinoille, ja erityistä huomiota kiinnitettiin harjoitteluihin. Kyselytutkimus tehtiin verkossa 15–24.3.2023, ja siihen osallistui 26 334 18–35-vuotiasta kaikista EU:n jäsenvaltioista.

³⁴ Saatavilla [verkossa](#).

³⁵ Saatavilla [verkossa](#).

³⁶ Saatavilla [verkossa](#).

- **Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

Ehdotettu suositus perustuu aloitteen analyysin tueksi tehtyihin useisiin tutkimuksiin:

- ulkopuolisten asiantuntijoiden yhteenliittymältä (Ernst & Young (EY), Centre for European Policy Studies (CEPS) ja Open Evidence) tilatun tutkimuksen ”Study exploring the context, challenges and possible solution in relation to the quality of traineeships in the EU” (ei vielä julkaistu) alustavat tulokset
- ulkoinen tutkimus harjoittelun laatuun arvioinnin tueksi, loppuraportti, tammikuu 2023 ⁽³⁷⁾
- Flash-eurobarometritutkimus, jossa tutkittiin nuorten käsityksiä heidän integroitumisestaan työmarkkinoille, ja erityistä huomiota kiinnitettiin harjoitteluihin ⁽³⁸⁾.

Myös Euroopan parlamentin vuonna 2023 antama oma-aloitteinen lainsäädäntöpäätöslauselma laadukkaasta harjoittelusta EU:ssa otettiin huomioon yhdessä parlamentin tutkimuspalvelun tekemän Euroopan tason lisäarvon arvioinnin ⁽³⁹⁾ kanssa.

- **Vaikutustenarviointi**

Paremmen sääntelyn toimintapolitiikkansa mukaisesti komissio teki vaikutustenarvioinnin ⁽⁴⁰⁾. Siitä saatiin jäsenelty analyysi toimintapolitiikan ongelmista, niitä vastaavista toimintapolitiittisista tavoitteista ja toimintavaihtoehdoista ja arvio niiden vaikutuksista. Arvioinnissa tarkasteltiin yksilöityjen vaihtoehtojen toissijaisuutta, vaikuttavuutta, tehokkuutta, johdonmukaisuutta ja oikeasuhteisuutta sekä sitä, miten aloitetta seurataan ja arvioidaan tulevaisuudessa. Tätä työtä tuettiin komission yksiköiden välisen ohjausryhmän ⁽⁴¹⁾ kautta järjestetyllä jäseneltyllä kuulemisella ja edellä mainitulla tulevalla tutkimuksella, jossa tarkastellaan, mitä laadukkailla harjoittelujaksoilla EU:ssa tarkoitetaan sekä niihin liittyviä haasteita ja mahdollisia ratkaisuja.

Vaikutustenarvioinnissa yksilöidään kolme ongelmaa: 1) harjoittelujen ongelmallinen käyttö, 2) harjoittelujen heikko laatu ja 3) epätasa-arvoiset mahdollisuudet osallistua harjoitteluihin. Vaikutustenarvioinnissa tarkasteltiin kolmea toimintavaihtoehtoa, joissa yhdistettiin sekä lainsäädännöllisiä että muita toimenpiteitä aloitteen tavoitteiden saavuttamiseksi. Aloitteen tavoitteita ovat harjoittelijoiden oikeuksien täytäntöönpano, harjoittelujen ongelmallisen käytön estäminen, oikeudenmukaisten työehtojen varmistaminen, oppimissisällön parantaminen sekä harjoittelun saavutettavuuden ja osallistavuuden parantaminen. Vaihtoehtojen vaikutusten arvioinnissa otettiin huomioon myös eri toimintavaihtoehtojen mahdolliset tahattomat seuraukset, mukaan lukien muutokset harjoittelupaikkojen tarjonnassa.

³⁷ Saatavilla [verkossa](#).

³⁸ Saatavilla [verkossa](#).

³⁹ Saatavilla [verkossa](#).

⁴⁰ Komission yksiköiden valmisteluasiakirja, vaikutustenarviointiraportti (2024), oheisasiakirja ehdotukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi harjoittelijoiden työehtojen parantamisesta ja täytäntöönpanosta sekä työharjoitteluksi naamioidun työsuhteiden torjumisesta sekä ehdotukseen neuvoston suositukseksi harjoittelun laatuun arvioinnista, *tulossa*

⁴¹ Mukaan lukien oikeudellinen yksikkö, pääsihteeristö, viestintäverkkojen, sisältöjen ja teknologian pääosasto, koulutuksen, nuorisoasioiden, urheilun ja kulttuurin pääosasto, yhteinen tutkimuskeskus, viestinnän pääosasto, sisämarkkinoiden, teollisuuden, yrittäjyyden ja pk-yritystoiminnan pääosasto, oikeus- ja kuluttaja-asioiden pääosasto, alue- ja kaupunkipolitiikan pääosasto sekä maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosasto.

Vaikutustenarvioinnissa parhaaksi arvioitu toimintavaihtoehto on paketti, johon kuuluu direktiivi, jota sovelletaan EU:n lainsäädännön nojalla työntekijöiksi katsottaviin harjoittelijoihin, ja päivitetty neuvoston suositus, joka kattaa kaikki harjoittelijat. Paketin odotetaan tuovan sosiaalisia etuja harjoittelijoille vähentämällä ongelmallisia ja huonolaatuisia harjoittelujaksoja, sillä siinä edellytetään yhdenvertaista kohtelua, oikeudenmukaisempaa palkkaa ja riittävää sosiaalista suojelua sekä parannetaan erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden, kuten vammaisten henkilöiden, maaseudulla ja syrjäisimmillä alueilla asuvien, heikommasta sosioekonomisesta taustasta peräisin olevien ja/tai maahanmuuttajataustaisten henkilöiden, romaniyhteisön jäsenien ja heikommin koulutettujen henkilöiden pääsyä harjoitteluun. Parhaaksi arvioidun vaihtoehdon odotetaan tuottavan harjoittelun tarjoajille taloudellista hyötyä, kuten oikeudenmukaisempaa kilpailua markkinoilla, ammattitaitoisemman ja monipuolisemman työvoiman luomaa tuottavuutta ja kilpailukykyä sekä alentuneita haku- ja rekrytointikustannuksia. Parhaaksi arvioidusta vaihtoehdosta koituvat kustannukset liittyvät työvoimakustannusten, mukautuskustannusten ja hallinnollisista tai oikeudellisista menettelyistä mahdollisesti aiheutuvien kustannusten kasvuun. Kansallisten budjettien ja julkishallintojen odotetaan hyötyvän verotulojen ja sosiaaliturvamaksujen kasvusta sekä sosiaaliturvakulujen ja aktivointimenojen vähenemisestä.

Komission sääntelyntarkastelulautakunta keskusteli vaikutustenarvioinnista ensimmäisen kerran 13. joulukuuta 2023. Lautakunnalle toimitettiin tarkistettu vaikutustenarviointiraportti 1. helmikuuta 2024. Lautakunta antoi 22. helmikuuta 2024 myönteisen lausunnon ⁽⁴²⁾, joka sisältää varauksia. Huomautuksia käsiteltiin myöhemmin täsmentämällä käytettyjen tietojen rajoituksia, vahvistamalla tasapuolisten toimintaedellytysten ja kilpailukysymysten käsittelyä ja antamalla kohdennettuja selvityksiä toimintavaihtoehtojen kuvauksesta ja arvioinnista.

- **Perusoikeudet**

Euroopan unionin perusoikeuskirjassa suojellaan monenlaisia työelämään liittyviä oikeuksia. Tämän ehdotuksen tavoitteet ovat perusoikeuskirjan mukaiset. Ehdotetun suosituksen odotetaan edistävän oikeutta yhdenvertaisuuteen lain edessä (perusoikeuskirjan 20 artikla), oikeutta oikeudenmukaisiin työoloihin ja -ehtoihin (31 artikla), nuorten suojelua työssä (32 artikla), riittävän sosiaalisen suojelun saatavuutta (34 artikla) ja terveydenhuoltoa (35 artikla).

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ehdotettu suositus ei edellytä lisäbudjettia tai ylimääräisiä henkilöresursseja.

5. LISÄTIEDOT

- **Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt**

Suosituksessa ehdotetaan, että jäsenvaltiot toteuttavat asianmukaiset toimenpiteet harjoittelun vahvistettujen laatuvaatimusten soveltamiseksi mahdollisimman pian ja toimittavat täytäntöönpanosuunnitelman, jossa esitetään kansallisella tasolla toteutettavat vastaavat toimenpiteet viimeistään [hyväksymispäivä + 18 kuukautta].

- **Selittävät asiakirjat (direktiivien osalta)**

Ei sovelleta.

⁴² Sääntelyntarkastelulautakunta, harjoittelun laatuvaatimusten vaikutustenarvioinnista annettu myönteinen 2. lausunto, joka sisältää varauksia, 28. helmikuuta 2024 (ei vielä julkaistu).

- **Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset**

Ehdotetussa suosituksessa esitetään joukko laadukkaita harjoittelujaksoja koskevia kriteerejä ja annetaan jäsenvaltioille joustovaraa niiden täytäntöönpanossa. Näin ne voivat ottaa huomioon kansallisten harjoittelujärjestelmiensä erityisluonteen ja erilaiset tarpeet.

Tavoite ja soveltamisala

Ehdotuksen 1 kohdassa esitetään vahvistettujen puitteiden tavoite, joka on parantaa harjoittelujen laatua, erityisesti oppimis- ja koulutussisältöä ja työehtoja.

Ehdotuksen 2 kohdassa selvennetään vahvistettujen puitteiden soveltamisala, joka kattaa kaikki harjoittelijat heidän ammattiasemastaan riippumatta. Siinä tarkennetaan, että puitteita sovelletaan työntekijöiksi katsottaviin harjoittelijoihin vain, jos unionin oikeudessa ei ole vastaavia tai edullisempia säännöksiä.

Kirjallinen sopimus

Ehdotuksen 3 kohdassa suositellaan, että harjoittelusta laaditaan kirjallinen sopimus ja 4 kohdassa suositellaan, että kirjallisen sopimuksen sisältöä laajennetaan siten, että siihen sisällytetään tiedot oppimissisällöstä, tehtävistä, mentorointijärjestelyistä ja sosiaalisesta suojelusta.

Oppimistavoitteet ja työehdot

Ehdotuksen 5–15 kohdassa esitetään oppimistavoitteet ja työehdot, mukaan lukien oppimis- ja koulutustavoitteet, oikeudenmukainen palkka, harjoittelijoiden oikeudet ja työehdot sovellettavan EU:n ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti, ohjaajan ja mentorin nimittäminen, etä- tai hybridiharjoittelun ehdot, harjoittelun kohtuullinen kesto (myös toistuvien tai peräkkäisten harjoittelujen), harjoittelujakson uusiminen ja lopettaminen sekä kanavat, joiden kautta harjoittelijat voivat ilmoittaa väärinkäytöksistä ja huonoista työehdoista tai -oloista. Lisäksi todetaan, että harjoittelun tarjoajat eivät voi vaatia harjoittelijalta aiempaa työkokemusta.

Sosiaalinen suojelu

Ehdotuksen 16 kohdassa suositellaan riittävän sosiaalisen suojelun saatavuutta kansallisten käytäntöjen mukaisesti ja ottaen huomioon neuvoston suosituksen sosiaalisen suojelun saatavuudesta työntekijöiden ja itsenäisten ammatinharjoittajien kannalta.

Harjoittelun tunnustaminen

Ehdotuksen 17 kohdassa päivitetään harjoittelun asianmukaista tunnustamista lisäämällä, että tunnustaminen olisi tarvittaessa ja mahdollisuuksien mukaan tehtävä digitaalisessa muodossa.

Avoimuusvaatimukset

Ehdotuksen 18–20 kohdassa vahvistetaan avoimuusvaatimukset ja lisätään, että harjoittelupaikkailmoituksissa olisi annettava tiedot myös palkkatasosta, työehdoista, sosiaalisesta suojelusta ja odotetuista tehtävistä.

Osallistava harjoittelu

Ehdotuksen 21–24 kohdassa suositellaan toimenpiteitä harjoittelujen osallistavuuden parantamiseksi (muun muassa varmistamalla yhdenvertainen kohtelu ja syrjimättömyys ja parantamalla haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien pääsyä harjoitteluihin ja heidän tavoittamiseen), neutraalin kielen käyttöä harjoittelupaikkailmoituksissa, tietoisuuden lisäämistä ja tarvittaessa muutoksia esteettömyyden varmistamiseksi, myös haavoittuvassa asemassa oleville henkilöille, erityisesti vammaisille henkilöille, jotka voisivat osallistua harjoitteluun.

Rajatylyttävä harjoittelu

Ehdotuksen 25–29 kohdassa saatetaan ajan tasalle toimenpiteet, joilla pyritään helpottamaan rajatylyttävää harjoittelua, kehoitetaan antamaan käytännön ohjeita ja tietoa rajatylyttävistä harjoittelujaksoista Eures-verkoston kautta ja kannustetaan tarvittaessa soveltamaan vahvistettujen puitteiden periaatteita harjoitteluun liittyviä liikkuvuusjaksoja koskevissa sopimuksissa EU:n ulkopuolisten vastaanottavien organisaatioiden kanssa.

Harjoittelun lisätuki

Ehdotuksen 30 kohdassa suositellaan harjoitteluun liittyvää lisätukea erityisesti uraohjauksen muodossa ja esittelemällä verkostoitumismahdollisuuksia.

Taustaedellytykset

Ehdotuksen 31–33 kohdassa esitetään taustaedellytyksiä koskevat tekijät, mukaan lukien työmarkkinaosapuolten, työvoimapalvelujen, oppilaitosten ja muiden sidosryhmien osallistuminen. Siinä suositellaan myös sen varmistamista, että työntekijöiden edustajat voivat puolustaa harjoittelijoiden oikeuksia.

Vahvistettujen laatupuitteiden soveltaminen

Ehdotuksen 34–35 kohdassa annetaan suosituksia harjoittelun vahvistettujen laatupuitteiden soveltamisesta, myös siitä, että jäsenvaltiot toimittavat täytäntöönpanosuunnitelman, ja että harjoittelun tarjoajille, erityisesti pk-yrityksille, annetaan taloudellista ja muuta tukea.

Tuki harjoittelijoiden työllistettävyyden parantamiseksi

Ehdotuksen 36–37 kohdassa esitetään tukitoimia, joilla parannetaan harjoittelijoiden työllistettävyyttä, ja suositellaan, että harjoittelun tarjoajia kannustetaan tarjoamaan työpaikkaa harjoittelun jälkeen ja käyttämään EU:n varoja harjoittelujaksoihin, jotka ovat vahvistettujen puitteiden periaatteiden mukaisia.

Seuranta

Ehdotuksen 38 kohdassa suositellaan, että jäsenvaltiot ja komissio keräävät tietoja yhteistyössä.

Ehdotus

NEUVOSTON SUOSITUS**harjoittelun vahvistetuista laatuپuitteista**

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 292 artiklan yhdessä sen 153 artiklan 1 kohdan b alakohdan, 165 artiklan 4 kohdan ja 166 artiklan 4 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Neuvosto hyväksyi maaliskuussa 2014 suosituksen harjoittelun laatuپuitteista ⁽⁴³⁾, jäljempänä 'vuoden 2014 suositus', jossa esitetään harjoittelua koskevat unionin laajuiset laatuvaatimukset. Siinä suositellaan 21:tä harjoittelun periaatetta, joilla parannetaan harjoittelujen laatua ja varmistetaan erityisesti korkealaatuinen oppimis- ja koulutussisältö ja asianmukaiset työehdot, jotta tuetaan siirtymistä koulutuksesta työelämään ja parannetaan harjoittelijoiden työllistettävyyttä. Vuoden 2014 suositus kattaa kaikki harjoittelut lukuun ottamatta virallisen koulutuksen opinto-ohjelmiin kuuluvia harjoitteluja ja harjoitteluja, joista säädetään kansallisessa lainsäädännössä ja joiden suorittaminen on tietyn ammatin harjoittamisen pakollisena edellytyksenä.
- (2) Neuvoston suositus laadukkaan ja tehokkaan oppisopimuskoulutuksen eurooppalaisista پuitteista ⁽⁴⁴⁾ sisältää 14 laadukasta ja tehokasta oppisopimuskoulutusta koskevaa kriteeriä, joilla pyritään varmistamaan, että oppisopimusjärjestelmät vastaavat työmarkkinoiden tarpeita ja hyödyttävät sekä oppijoita että työnantajia. Näitä ovat muun muassa opiskelu- ja työskentelyedellytyksiä koskevat kriteerit sekä toimintaedellytyksiä koskevat kriteerit.
- (3) Vahvistetulla nuorisotakuulla ⁽⁴⁵⁾ pyritään varmistamaan, että kaikille alle 30-vuotiaille nuorille tarjotaan laadukas työ-, jatkokoulutus-, oppisopimus- tai harjoittelupaikka neljän kuukauden kuluessa työttömäksi joutumisesta tai koulutuksen päättämisestä. Vuoden 2014 suositus on toiminut tärkeänä viitekehyksenä vahvistetun nuorisotakuun mukaisten harjoittelupaikkojen laadun mittaamisessa.
- (4) Laadukkaisiin työpaikkoihin siirtymistä on helpotettava, jotta voidaan saavuttaa unionin yleistavoite, jonka mukaan 20–64-vuotiaiden työllisyysaste on 78 prosenttia vuoteen 2030 mennessä ⁽⁴⁶⁾.

⁴³ EUVL C 88, 27.3.2014, s. 1. Saatavilla [verkossa](#).

⁴⁴ EUVL C 417, 2.12.2020, s. 1.

⁴⁵ EUVL C 372, 4.11.2020, s. 1.

⁴⁶ Yksi kolmesta EU:n tason sosiaalipoliittisesta tavoitteesta, jotka sisältyvät [Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevaan toimintasuunnitelmaan](#) (saavutettava vuoteen 2030 mennessä).

- (5) Harjoittelujen avulla nuoret voivat hankkia käytännön kokemusta ja työkokemusta, parantaa työllistettävyyttään ja päästä helpommin vakituiseen työpaikkaan. Harjoittelu on näin ollen tärkeä väylä työmarkkinoille. Työnantajille harjoittelu tarjoaa mahdollisuuksia houkutella, kouluttaa ja pitää palveluksessaan nuoria työntekijöitä. Harjoittelujen avulla voidaan vähentää osaavan henkilöstön haku- ja rekrytointikustannuksia, kun harjoittelijoille tarjotaan harjoittelun jälkeen varsinaista työpaikkaa.
- (6) Työvoimapulaa esiintyy monissa ammateissa ja kaikilla osaamistasoilla. Työvoimapulan odotetaan kasvavan, sillä ennusteiden mukaan työikäisen väestön määrä on vähenemässä, mutta työvoiman kysyntä kasvaa useissa vihreän ja digitaalisen siirtymän kannalta merkityksellisissä ammateissa. Työvoimaosuuden kasvattaminen ja nuorten täydennys- ja/tai uudelleen koulutus voivat osaltaan lievittää työvoimapulaa. Laadukkaat harjoittelujaksot voivat olla hyödyllisiä täydennys- ja/tai uudelleen koulutusmahdollisuuksia kaikenikäisille ihmisille, jotta he voivat hankkia työhön liittyvää käytännön osaamista, päästä työmarkkinoille tai ohjata työuraansa uuteen suuntaan.
- (7) Euroopan tulevaisuuskonferenssi esitti ehdotuksen sen varmistamisesta, että nuorten työharjoittelussa ja työpaikoissa noudatetaan laatuvaatimuksia, jotka koskevat muun muassa palkkaa, ja palkaton harjoittelu kielletään työmarkkinoilla ja virallisen koulutuksen ulkopuolella. ⁽⁴⁷⁾
- (8) Euroopan parlamentti antoi kesäkuussa 2023 SEUT-sopimuksen 225 artiklan nojalla päätöslauselman suosituksista komissiolle laadukkaista harjoittelupaikoista ⁽⁴⁸⁾. Päätöslauselmassaan se kehotti komissiota ”päivittämään ja vahvistamaan neuvoston vuonna 2014 antamaa suositusta ja tekemään siitä vahvemman lainsäädäntövälineen”. Lisäksi se kehotti komissiota sisällyttämään päivitettyihin harjoittelun laatusuorituksiin lisäperiaatteita. Euroopan parlamentti kehotti komissiota erityisesti ”ehdottamaan direktiiviä harjoittelusta avoimilla työmarkkinoilla, aktiiviseen työmarkkinapolitiikkaan liittyvästä harjoittelusta ja ammatilliseen koulutukseen kuuluvasta pakollisesta harjoittelusta, jotta voidaan varmistaa vähimmäislaatuvaatimukset, mukaan lukien säännöt harjoittelun kestosta, mahdollisuudesta saada sosiaalista suojelua kansallisen lainsäädännön ja käytännön mukaisesti sekä riittävän elintason takaavasta palkasta, ja siten välttää hyväksikäyttöön perustuvat käytännöt”.
- (9) Komissio järjesti SEUT-sopimuksen 154 artiklan mukaisesti unionin tason työmarkkinaosapuolten kaksivaiheisen kuulemisen, jossa kartoitettiin harjoittelun laadun parantamiseksi tehtävien toimien tarvetta ja tavoitteita sekä oikeudellisia keinoja, joilla ne voitaisiin toteuttaa. Työmarkkinaosapuolet eivät päässeet sopimukseen neuvottelujen aloittamisesta näistä asioista. Tällä alalla on kuitenkin tärkeää toteuttaa unionin tason toimia, joilla mukautetaan harjoittelun nykyisiä puitteita ja otetaan samalla huomioon työmarkkinaosapuolten kuulemisen tulokset.
- (10) Komissio on kuullut laajasti sidosryhmiä, kuten harjoittelijoita ja nuorisjärjestöjä, harjoittelun tarjoajia, kansallisia viranomaisia, oppilaitoksia ja tiedeyhteisön asiantuntijoita.

⁴⁷ Euroopan tulevaisuuskonferenssi, loppuraportti, toukokuu 2022. Saatavilla [verkossa](#).

⁴⁸ Euroopan parlamentin päätöslauselma 14. kesäkuuta 2023 suosituksista komissiolle laadukkaista harjoittelupaikoista EU:ssa (2020/2005(INL)) Saatavilla [verkossa](#).

- (11) Vuonna 2023 komissio teki arvioinnin (⁴⁹) vuoden 2014 suosituksesta ja totesi, että laadukkaat harjoittelujaksot, joissa noudatetaan kyseisen suosituksen periaatteita, parantavat osaltaan nuorten työllistettävyyttä. Vaikka vuoden 2014 suosituksen laatuperiaatteita pidettiin edelleen merkityksellisinä ja niiden katsottiin tuottavan lisäarvoa, arvioinnissa todettiin myös, että periaatteiden soveltamista, seuranta ja täytäntöönpanoa on parannettava. Siinä mainittiin myös, että puitteita voitaisiin vahvistaa muun muassa palkkoihin ja sosiaalisen suojelun saatavuuteen liittyvien näkökohtien osalta. Varsinaiseen työsuhteeseen siirtymisen helpottamiseksi harjoittelun tarjoajat voisivat lisäksi painottaa enemmän harjoittelun jälkeistä tukea. Lisäksi siinä todettiin, että työnantajia voitaisiin tukea paremmin käytännön ohjauksen ja taloudellisen tuen avulla sekä kytkemällä tällainen tuki laatuperiaatteiden soveltamiseen.
- (12) Arvioinnissa havaittiin myös tarve varmistaa harjoittelujen osallistavuus ja parantaa haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden mahdollisuuksia päästä harjoitteluun. Erityisesti vähemmistöt, vammaiset henkilöt, maaseudulla ja syrjäisimmillä alueilla asuvat, heikommasta sosioekonomisesta taustasta peräisin olevat ja/tai maahanmuuttajataustaiset henkilöt, romaniyhteisön jäsenet ja heikommin koulutetut henkilöt kohtaavat esteitä harjoittelumahdollisuuksien saatavuudessa. Muiden esteiden ohella vammaisten henkilöiden mahdollisuuksia osallistua harjoitteluun haittaa se, että ei ole olemassa heidän tarpeisiinsa mukautettuja harjoitteluohjelmia, kuten ohjelmia, joissa esteettömyysvaatimukset on otettu huomioon.
- (13) Vuoden 2023 eurobarometritutkimuksessa (FL523) (⁵⁰) todettiin, että 55 prosenttia harjoittelun suorittaneista vastaajista oli saanut palkkaa tai taloudellista korvausta, eli osuus on kasvanut vuoden 2013 eurobarometritutkimuksen (FL378) (⁵¹) 40 prosentista. Lisäksi vuonna 2023 33 prosenttia vastaajista vastasi, että he nauttivat täysimittaista sosiaalista suojelua (ja 28 prosenttia osittaista). (⁵²)
- (14) Tällä suosituksella halutaan vahvistaa harjoittelun laatu- ja edellä mainittujen sidosryhmien kuulemisissa yksilöityjen tarpeiden mukaisesti. Sillä pyritään parantamaan harjoittelun laatua, erityisesti oppimis- ja koulutussisältöä sekä työehtoja, ja viime kädessä helpottamaan koulutuksesta, työttömyydestä tai työmarkkinoiden ulkopuolelta työelämään siirtymistä.
- (15) Tässä suosituksessa harjoittelulla tarkoitetaan rajallista työharjoitteluaikaa, johon sisältyy merkittävää oppimista ja koulutusta, ja jonka suorittamalla harjoittelija saa käytännön työkokemusta ja ammattikokemusta työllistettävyyden parantamiseksi ja varsinaiseen työelämään tai ammatin harjoittamiseen siirtymisen helpottamiseksi. Suosituksessa on yksilöity seuraavat neljä harjoittelutyyppiä, tämän kuitenkin rajoittamatta muun tyyppisiä harjoitteluja: avoimilla markkinoilla tapahtuva harjoittelu, aktiiviseen työmarkkinapolitiikkaan kuuluva harjoittelu, virallisen koulutuksen opinto-ohjelmiin kuuluva harjoittelu ja tietyn ammatin harjoittamisen pakollisena edellytyksenä oleva harjoittelu.
- (16) Avoimilla markkinoilla tapahtuva harjoittelu perustuu ei-pakollisiin kahdenvälisiin sopimuksiin harjoittelijan ja harjoittelun tarjoajan (julkinen, yksityinen tai voittoa

⁴⁹ Saatavilla [verkossa](#).

⁵⁰ Saatavilla [verkossa](#).

⁵¹ Saatavilla [verkossa](#).

⁵² Vuoden 2013 eurobarometritutkimuksessa kysyttiin sairausvakuutusturvasta (73 prosenttia vastaajista ilmoitti olleensa vakuutettu), mutta ei sosiaalisesta suojelusta.

tavoittelematon taho) välillä ilman kolmannen osapuolen osallistumista ja ilman virallista yhteyttä koulutukseen.

- (17) Aktiiviseen työmarkkinapolitiikkaan kuuluvia harjoittelujaksoja tarjotaan työelämän ulkopuolella oleville, työttömille tai työttömyysuhan alaisille henkilöille, ja yleensä julkinen laitos (usein työvoimapalvelu) toimii välittäjänä harjoittelun tarjoajan ja harjoittelijan välillä.
- (18) Harjoittelut voivat olla myös työssäoppimisjaksoja, jotka kuuluvat virallisen koulutuksen opinto-ohjelmiin (kouluissa, ammattikouluissa tai korkea-asteella).
- (19) Joistakin harjoittelujaksoista voidaan myös säännellä kansallisessa lainsäädännössä siten, että harjoittelu on pakollinen edellytys tietyn ammatin (esim. lääkäri, arkkitehti jne.) harjoittamiseksi.
- (20) Tätä suositusta sovelletaan kaikkiin johdanto-osan 16–19 kappaleessa tarkoitettuihin harjoittelujaksojen tyypeihin.
- (21) Koska laadukkaan ja tehokkaan oppisopimuskoulutuksen eurooppalaisista puitteista annetussa neuvoston suosituksessa ⁽⁵³⁾ esitetyissä ammatillisen koulutuksen harjoittelujaksoissa ja työssäoppimisen ohjelmissa on huomattavia eroja jäsenvaltioiden välillä, jäsenvaltioita kannustetaan arvioimaan omien kansallisten ja alueellisten erityispiirteidensä perusteella, kumpaa näistä kahdesta laatupuitteista sovelletaan ammatillisen koulutuksen työssäoppimiseen. Jotta varmistetaan korkein mahdollinen suojelun taso kaikille työssäoppijoille, jäsenvaltioita kannustetaan soveltamaan niiden puitteiden edellytyksiä, jotka tarjoavat jäsenvaltion kansallisissa olosuhteissa enemmän suojelua.
- (22) Harjoittelusta maksettavan oikeudenmukaisen palkan puute ja sosiaalisen suojelun riittämättömyys muodostavat esteitä harjoittelumahdollisuuksien yhdenvertaisuudelle. Jos vaihtoehtoista tulonlähdetä ei ole, haavoittuvassa asemassa olevilla ryhmillä on taipumus olla osallistumatta harjoitteluun erityisesti silloin, kun harjoittelusta ei makseta palkkaa tai palkka on alhainen tai jos harjoittelusta aiheutuu lisäkustannuksia esimerkiksi siksi, että harjoittelu suoritetaan eri alueella tai maassa.
- (23) Puutteet sosiaalisen suojelun saatavuudessa voivat vaarantaa harjoittelijoiden hyvinvoinnin, terveyden ja mielenterveyden, lisätä taloudellista ja työsuhteisiin liittyvää epävarmuutta sekä kasvattaa köyhyysriskiä. Riski on erityisen suuri sosioekonomisesti heikommassa asemassa oleviin ja/tai muihin haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin kuuluvilla harjoittelijoilla. Sosiaalisten oikeuksien käyttöön ja etuuksien saamiseen liittyy hankaluuksia erityisesti siksi, että harjoittelijat ovat usein maksaneet sosiaaliturvamaksuja vain lyhyen aikaa. Lisäksi useimmissa sosiaalisen suojelun järjestelmissä (terveydenhuoltoetuuksia lukuun ottamatta) edellytetään työntekijän ammattiasemaa, mikä sulkee pois harjoittelijat, joita ei katsota työntekijöiksi.
- (24) Harjoittelujaksojen pitkittyminen tai ketjuttaminen voi viivästyttää yksittäisten harjoittelijoiden pääsyä varsinaisiin työsuhteisiin. Ne voivat myös olla merkki siitä, että varsinaiset työsuhteet korvataan harjoitteluilla.
- (25) Harjoittelun pitkittyminen voi olla perusteltua tietyn tyyppisen harjoittelun luonteen ja tarkoituksen vuoksi. Poikkeuksia voisivat olla esimerkiksi tietyn ammatin harjoittamisen pakollisena edellytyksenä olevat harjoittelut, joissa tarvittavien tietojen,

⁵³ EUVL C 417, 2.12.2020, s. 1.

osaamisen ja kokemuksen hankkimiseen tarvitaan pidempää harjoittelukokemusta. Myös haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden integroimiseen tähtävään aktiiviseen työmarkkinapolitiikkaan kuuluvat harjoittelut voisivat hyötyä pidemmästä kestästä. Jotkin virallisen koulutuksen opinto-ohjelmiin kuuluvat harjoittelujaksot voivat kestää pidempään opinto-ohjelmiin liittyvistä syistä.

- (26) Harjoittelupaikkailmoitukset, joissa harjoittelun tarjoaja edellyttää harjoittelijalta aiempaa kokemusta samalta tai samankaltaiselta toiminta-alalta, voivat kertoa toistuvista harjoittelujaksoista tai käytännöistä, joiden tarkoituksena on korvata työpaikat harjoitteluiksi naamioiduilla työsuhteilla. Harjoittelun kokonaiskesto pitkittyy toisinaan myös siksi, että sama työnantaja tarjoaa harjoittelijalle uutta harjoittelupaikkaa tai peräkkäistä harjoittelua. Tällaiset käytännöt voivat olla toinen merkki harjoitteluksi naamioidusta työsuhteesta. Voi kuitenkin olla objektiivisia syitä, joiden perusteella harjoittelun tarjoajat voivat vaatia harjoittelijoilta tai harjoittelihaedokkailta aiempaa työkokemusta. Tällainen tapaus voisi esimerkiksi olla tilanne, jossa riittävän pitkällä aiemmalla työkokemuksella voi korvata tietyn alan tutkinnon suorittamisen. Tiettyyn ammattiin pääsemiseksi voidaan myös edellyttää aiempaa työkokemusta ennen erikoistuneempaan harjoitteluun ryhtymistä.
- (27) Arvioinnissa korostettiin tarvetta vahvistaa harjoittelijoille harjoittelun aikana annettavaa tukea asianmukaisen mentoroinnin avulla. Sen vuoksi ohjaajan lisäksi olisi nimettävä mahdollisuuksien mukaan ja harjoittelun tarjoajan organisatoriset tarpeet ja koko huomioon ottaen mentori, jonka tehtäviin kuuluisi harjoittelijan neuvonta, valmennus ja tukeminen henkilökohtaisen kehityksen ja työympäristöön integroitumisen näkökulmasta.
- (28) Covid-19-pandemian jälkeen etä- ja hybridityöjärjestelyt ovat yleistyneet. Etä- ja hybridiharjoittelun laadun ja saavutettavuuden varmistamiseksi harjoitteluja on mukautettava yleistyvän etätöiden käytäntöihin sopivaksi, jotta työympäristö (mukaan lukien laitteet) ja työn organisointi ovat asianmukaisia. Työn organisoinnilla tarkoitetaan ohjausta, mentorointia ja sellaisten tehtävien valitsemista, jotka soveltuvat etä- ja hybridityöskentelyyn.
- (29) Harjoittelumahdollisuuksia koskevien tietojen avoimuuden lisäämiseksi harjoittelun tarjoajia olisi kannustettava sisällyttämään harjoittelupaikkailmoituksiin tietoja harjoittelun ehdoista, erityisesti palkkatasosta, työehdoista, sosiaalisen suojelun kattavuudesta, mukaan lukien sairaus- ja tapaturmavakuutus, odotetuista tehtävistä sekä oppimis- ja koulutussisällöstä. Nämä tiedot voi antaa myös lisäämällä ilmoitukseen linkin verkkosivustolle, joka sisältää nämä tiedot.
- (30) Harjoittelun tarjoajia olisi kannustettava antamaan tietoa rekrytointikäytännöistään ja erityisesti siitä, kuinka suuri osuus harjoittelijoista on palkattu työsuhteeseen. Tämä lasketaan jakamalla (harjoittelun päätyttyä) varsinaiseen työsuhteeseen palkattujen harjoittelijoiden lukumäärä samassa toimipaikassa samana vuonna harjoittelun suorittaneiden harjoittelijoiden kokonaismäärällä.
- (31) Kun työvoimapalvelut ja muut uraohjauksen tarjoajat antavat tietoa harjoittelumahdollisuuksista, niitä olisi kannustettava soveltamaan samoja avoimuusvaatimuksia kuin harjoittelun tarjoajat. On kuitenkin tunnustettu, että työvoimapalvelut ja muut uraohjauksen tarjoajat eivät välttämättä saa tietoonsa kaikkia avoimuusvaatimuksissa lueteltuja tietoja ja että ne voivat olla riippuvaisia harjoittelun tarjoajien halukkuudesta jakaa tällaisia tietoja.

- (32) Jotta haavoittuvassa asemassa oleville ryhmille voidaan taata yhtäläiset mahdollisuudet, tällaisten ryhmien tavoittamista on tehostettava esimerkiksi kohdennettujen viestintä- ja tiedotusstrategioiden avulla. Jotta tiedotusstrategioiden tehokkuus varmistetaan, on olennaisen tärkeää ottaa mukaan asiaankuuluvat sidosryhmät, kuten työvoimapaalvelut ja oppilaitokset, ja räätälöidä käytettävät viestintä- ja tiedotusvälineet (esim. mukautetut ja selkokieliset verkkosivustot) siten, että tavoitetaan mahdollisimman monia ryhmiä, myös vammaiset henkilöt.
- (33) Suosituksen soveltamisen varmistamiseksi työnantajille annettavaa tukea on vahvistettava käytännön ohjauksella ja taloudellisella tuella. Taloudellisen tuen ehtona voi olla se, että tarjotuissa harjoitteluissa noudatetaan tämän suosituksen laatuperiaatteita.
- (34) Rajatylittävä harjoittelu voi olla erityisen arvokasta, koska harjoittelijat saavat mahdollisuuden oppia vierasta kieltä, altistuvat uudelle ympäristölle tai uudelle kulttuurille ja saattavat näin hankkia tarpeellisia monialaisia taitoja. Vaikka harjoittelijoiden rajatylittävä liikkuvuus on lisääntynyt ⁽⁵⁴⁾, nuorilla on edelleen vaikeuksia päästä rajatylittäviin harjoittelujaksoihin, koska taloudelliset resurssit ovat riittämättömät ja asianmukaiset (ja riittävät) tiedot puuttuvat. Saavutettavuuden parantamiseksi tarvitaan konkreettisempaa ja käytännöllisempää tietoa rajatylittävistä harjoitteluista, esimerkiksi Eures-verkoston kautta.
- (35) Kanavat, joiden kautta väärinkäytöksistä ja huonoista työehdoista voidaan ilmoittaa, voivat tukea harjoittelijoita heidän työelämäoikeuksiensa toteutumisessa. Lisäksi se, että työntekijäjärjestöt voisivat puolustaa harjoittelijoiden oikeuksia, vahvistaisi harjoittelijoiden asemaa.
- (36) Euroopan rahastoista voidaan myöntää rahoitustukea jäsenvaltioiden ohjelmille, joilla edistetään työharjoittelua ja tarjotaan laadukkaita harjoittelupaikkoja. Asetuksella (EU) 2021/1057 ⁽⁵⁵⁾ perustetusta Euroopan sosiaalirahasto plussasta (ESR+), asetuksella (EU) 2021/241 ⁽⁵⁶⁾ perustetusta elpymis- ja palautumistukivälineestä, jota käytetään jäsenvaltioiden elpymis- ja palautumissuunnitelmiin sisältyviin uudistuksiin, jotka on tarkoitus toteuttaa tukivälineen elinkaaren aikana vuoden 2026 loppuun mennessä, asetuksella (EU) 2021/1056 ⁽⁵⁷⁾ perustetusta oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta ja asetuksella (EU) 2021/240 ⁽⁵⁸⁾ perustetusta teknisen tuen välineestä voitaisiin tukea suosituksen täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa.
- (37) Jotta varmistetaan yhdenmukainen lähestymistapa eri jäsenvaltioissa, komissio on ehdottanut direktiiviä (COM(2024) 132), jolla vahvistetaan yhteiset periaatteet ja toimenpiteet harjoittelijoiden työehtojen parantamiseksi ja täytäntöönpanemiseksi sekä harjoitteluksi naamioitujen varsinaisten työsuhteiden torjumiseksi.
- (38) Työntekijöiksi katsottavilla harjoittelijoilla on oikeus saada kirjallisessa työsopimuksessa tiedotusvelvollisuuksia koskeviin vähimmäisvaatimuksiin kuuluvat tiedot, joista säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU)

⁵⁴ Rajatylittävä harjoittelu on yleistynyt: vuoden 2014 neuvoston suosituksen arvioinnissa havaittiin, että vuonna 2014 9 prosenttia harjoitteluista oli rajatylittävää, kun vastaava osuus vuonna 2022 oli 19 prosenttia. Havaintoa vahvistavat vuoden 2023 eurobarometritutkimuksen (FL523) tulokset, sillä 21 prosenttia vastaajista oli suorittanut vähintään yhden harjoittelujakson toisessa EU-maassa.

⁵⁵ EUVL L 231, 30.6.2021, s. 21.

⁵⁶ EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17.

⁵⁷ EUVL L 231, 30.6.2021, s. 1.

⁵⁸ EUVL L 57, 18.2.2021, s. 1.

2019/1152 ⁽⁵⁹⁾. Tässä suosituksessa esitetyt seikat, jotka eivät kuulu kyseisen direktiivin soveltamisalaan, olisi otettava huomioon niiden vähimmäisvaatimusten lisäksi, jotka koskevat työntekijöiksi katsottavia harjoittelijoita.

- (39) Tämän suosituksen soveltaminen ei saisi olla pätevä peruste tämän suosituksen soveltamisalaan kuuluvien harjoittelijoiden suojan yleisen tason heikentämiselle.
- (40) Tässä suosituksessa ei pitäisi asettaa hallinnollisia, taloudellisia tai oikeudellisia rajoituksia, jotka vaikeuttaisivat pk-yritysten perustamista taikka niiden kehittämistä. Sen vuoksi jäsenvaltioita pyydetään arvioimaan politiikkansa tai uudistustensa vaikutusta pk-yrityksiin, jotta voidaan varmistaa, ettei pk-yrityksiin kohdistu kohtuuttomia vaikutuksia, ja erityistä huomiota olisi kiinnitettävä mikroyrityksiin ja hallinnolliseen rasitteeseen; lisäksi jäsenvaltioita kehoitetaan julkaisemaan tällaisten arviointien tulokset.
- (41) Tämä suositus korvaa harjoittelun laatupuitteista 10 päivänä maaliskuuta 2014 annetun neuvoston suosituksen, jota jäsenvaltioiden ei pitäisi enää soveltaa.

PANEE MERKILLE KOMISSION AIKOMUKSEN

- (42) edistää jäsenvaltioiden, työmarkkinaosapuolten ja muiden sidosryhmien kanssa tehtävää tiivistä yhteistyötä, jotta tätä suositusta voidaan soveltaa pikaisesti.
- (43) tehdä yhteistyötä jäsenvaltioiden, työmarkkinaosapuolten, työvoimapalvelujen, nuoriso- ja harjoittelijaorganisaatioiden, oppilaitosten ja muiden sidosryhmien kanssa tämän suosituksen edistämiseksi muun muassa lisäämällä tietoisuutta harjoittelun laatuperiaatteista ja hyödyistä nuorten ja harjoittelun tarjoajien näkökulmasta.
- (44) kannustaa ja tukea tämän suosituksen täytäntöönpanoa muun muassa helpottamalla parhaiden käytäntöjen vaihtoa jäsenvaltioiden ja sidosryhmien kesken olemassa olevien verkostojen kautta, mukaan lukien osaamissopimuksen mukaiset osaamiskumppanuudet.
- (45) tukea tämän suosituksen täytäntöönpanoa unionin rahoituksella asiaa koskevan oikeudellisen kehyksen mukaisesti laadukkaiden harjoittelupaikkojen määrän kasvattamiseksi.
- (46) työskennellä yhdessä jäsenvaltioiden kanssa tiettyjen harjoitteluja koskevien tietojen keräämiseksi, jotta voidaan erityisesti seurata edistymistä tämän suosituksen soveltamisessa ja pitää samalla mielessä tarpeettoman raportointirasitteen välttäminen.
- (47) jatkaa yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa ja työllisyyskomitean tuella sen seuraamista, miten harjoittelun vahvistettujen laatupuitteiden soveltamisessa on edistytty eurooppalaisen ohjausjakson puitteissa käytettyjen nykyisten seurantavälineiden pohjalta.
- (48) raportoida neuvostolle tämän suosituksen täytäntöönpanon edistymisestä jäsenvaltioiden toimittamien tietojen perusteella [kolmen vuoden] kuluessa suosituksen hyväksymisestä.

ON ANTANUT TÄMÄN SUOSITUKSEN:

Tavoite ja soveltamisala

⁵⁹ EUVL L 186, 11.7.2019, s. 105.

1. Tällä suosituksella pyritään parantamaan harjoittelun laatua, erityisesti oppimis- ja koulutussisältöä sekä työehtoja, ja viime kädessä helpottamaan koulutuksesta, työttömyydestä tai työmarkkinoiden ulkopuolelta työelämään siirtymistä.
2. Suositusta olisi sovellettava kaikkiin harjoittelijoihin heidän ammattiasemastaan riippumatta, myös työntekijöiksi katsottaviin harjoittelijoihin vain siltä osin kuin vastaavia tai edullisempia säännöksiä ei ole annettu unionin oikeudessa.

Laatuperiaatteet

SUOSITTAA, ETTÄ JÄSENVALTIOIT:

Kirjallinen sopimus

3. varmistavat, että harjoittelu perustuu harjoittelijan ja harjoittelun tarjoajan välillä harjoittelun alussa tehtyyn kirjalliseen sopimukseen.
4. varmistavat, että harjoittelusopimuksissa esitetään direktiivin (EU) 2019/1152 4 artiklassa luetellut tiedot, oppimis- ja koulutussisältö, mukaan lukien sen tavoitteet, työehdot, suoritettavat tehtävät, mentorointi-, valvonta- ja arviointijärjestelyt, yksityiskohtaiset tiedot sosiaalisen suojelun kattavuudesta, myös sairauden- ja terveydenhoidon sekä työtapaturmien ja ammattitautien osalta, sovellettavan unionin ja kansallisen lainsäädännön, työehtosopimusten ja käytäntöjen mukaiset osapuolten oikeudet ja velvollisuudet sekä tarvittaessa harjoittelun tarjoajan luottamuksellisuutta ja teollis- ja tekijänoikeuksien omistusta koskevat toimintaperiaatteet.

Oppimistavoitteet ja työehdot

5. varmistavat, että harjoittelijoita kuullaan harjoittelun erityisiä oppimis- ja koulutustavoitteita asetettaessa, jotta harjoittelijoita voidaan auttaa hankkimaan käytännön kokemusta ja asiaankuuluvia taitoja. Harjoittelijalle osoitettujen tehtävien olisi mahdollistettava näiden tavoitteiden saavuttaminen.
6. varmistavat, että harjoittelijoille maksetaan oikeudenmukainen palkka, jossa otetaan huomioon muun muassa harjoittelijan tehtävät ja vastuut, harjoittelijan työn vaativuus ja oppimis- ja koulutussisällön osuus.
7. varmistavat tehokkaan seurannan ja täytäntöönpanon avulla, että sovellettavasta unionin ja kansallisesta lainsäädännöstä johtuvia harjoittelijoiden oikeuksia ja työehtoja kunnioitetaan, mukaan lukien työterveys- ja -turvallisuuslainsäädäntö, viikoittaista enimmäistyöaikaa koskevat rajoitukset, päivittäiset ja viikoittaiset vähimmäislepoajat sekä tapauksen mukaan vähimmäislomaoikeudet.

8. varmistavat, että harjoittelun tarjoajat nimeävät ohjaajan, joka opastaa harjoittelijaa hänelle osoitetuissa työtehtävissä, valvoo hänen toimintaansa sekä seuraa ja arvioi hänen edistymistään.
9. varmistavat, että harjoittelun tarjoajat nimeävät mahdollisuuksien mukaan ja harjoittelun tarjoajan organisatoriset tarpeet ja koon huomioon ottaen mentorin, joka toimii harjoittelijan neuvonantajana ja valmentaa ja tukee tätä.
10. varmistavat, että harjoittelun tarjoajat tarjoavat asianmukaisen, turvallisen ja terveellisen työympäristön, mikä kattaa laitteet ja työn organisoinnin etä- ja hybridiharjoittelun yhteydessä.
11. varmistavat, että harjoittelun kesto on kohtuullinen, enintään kuusi kuukautta, lukuun ottamatta tapauksia, joissa pidempi kesto on perusteltu objektiivisista syistä ja kansalliset käytännöt huomioon ottaen. Jos harjoittelu toistuu, myös peräkkäisinä saman työnantajan palveluksessa suoritettuina harjoitteluina, ne varmistavat, että harjoittelun kokonaiskesto on enintään kuusi kuukautta, lukuun ottamatta tapauksia, joissa pidempi kesto on perusteltu objektiivisista syistä.
12. selventävät, missä olosuhteissa ja minkä edellytysten täytyessä harjoittelua voidaan jatkaa tai se voidaan uusia alkuperäisen harjoittelujakson päätyttyä.
13. varmistavat, että työnantajat eivät vaadi harjoitteluun osallistuvilta hakijoilta aiempaa työkokemusta toimialalta, lukuun ottamatta tapauksia, joissa tällainen vaatimus on perusteltu objektiivisista syistä.
14. varmistavat, että harjoittelusopimuksessa täsmennetään, että joko harjoittelija tai harjoittelun tarjoaja voi irtisanoa sopimuksen kirjallisella ilmoituksella, ottaen huomioon asianmukaisen irtisanomisajan, johon vaikuttavat harjoittelujakson pituus ja asiaa koskeva kansallinen käytäntö.
15. varmistavat yhteistyössä toimivaltaisten viranomaisten kanssa, että harjoittelijoilla on käytössään kanavia, joiden kautta he voivat ilmoittaa väärinkäytöksistä ja huonoista työehdoista, ja antavat tietoa näistä kanavista.

Sosiaalinen suojelu

16. varmistavat riittävän sosiaalisen suojelun saatavuuden harjoittelijoille, mukaan lukien kansallisen lainsäädännön mukainen kattavuus, ja ottavat soveltuvin osin huomioon 8 päivänä marraskuuta 2019 annetun neuvoston suosituksen ⁽⁶⁰⁾.

Harjoittelun asianmukainen tunnustaminen

17. edistävät harjoittelun aikana hankittujen tietojen, taitojen ja osaamisen tunnustamista ja validointia ja kannustavat harjoittelun tarjoajia antamaan niistä tarvittaessa arviointiin perustuvan todistuksen, mahdollisuuksien mukaan digitaalisessa muodossa.

Avoimuusvaatimukset

18. varmistavat, että harjoittelun tarjoajat sisällyttävät harjoittelupaikkailmoituksiinsa tiedot harjoittelun ehdoista, erityisesti palkkatasosta, työehdoista, sosiaalisen suojelun kattavuudesta, mukaan lukien sairaus- ja tapaturmavakuutus, odotetuista tehtävistä sekä oppimis- ja koulutussisällöstä.
19. kannustavat harjoittelun tarjoajia tiedottamaan rekrytointikäytännöistä, mukaan lukien viime vuosina rekrytoitujen harjoittelijoiden osuus.
20. kannustavat työvoimapalveluja ja muita uraohjausta antavia tahoja noudattamaan 18 kohdassa lueteltuja avoimuusvaatimuksia tiedottaessaan harjoittelusta.

Osallistava harjoittelu

21. parantavat haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin kuuluvien mahdollisten harjoittelijoiden tavoittamista muun muassa tiedottamalla laadukkaana harjoittelun hyödyistä työllistettävyyden parantumisen kannalta.
22. varmistavat yhdenvertaisen kohtelun ja syrjimättömyyden toteutumisen harjoitteluissa, myös valintaperusteissa ja rekrytointikäytännöissä, ja parantavat kaikkien mahdollisten hakijoiden, erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien, mahdollisuuksia osallistua harjoitteluun.
23. varmistavat, että harjoittelun tarjoajat käyttävät harjoittelupaikkailmoituksissaan sukupuolineutraalia ja osallistavaa kieltä.
24. varmistavat, että harjoitteluohjelmat, mukaan lukien työpaikat, koulutus, digitaaliset välineet sekä toimisto- ja työvälineet, mukautetaan tarvittaessa harjoittelijoiden yksilöllisiin tarpeisiin, erityisesti vammaisten harjoittelijoiden osalta, myös tekemällä

⁶⁰ Neuvoston suositus, annettu 8 päivänä marraskuuta 2019, sosiaalisen suojelun saatavuudesta työntekijöiden ja itsenäisten ammatinharjoittajien kannalta (EUVL C 387, 15.11.2019, s. 1).

asianmukaisia kohtuullisia mukautuksia neuvoston direktiivin 2000/78/EY 5 artiklan mukaisesti.

Rajatyrittävä harjoittelu

25. helpottavat harjoittelijoiden rajatyrittävää liikkuvuutta unionissa muun muassa selkeyttämällä harjoittelua koskevaa kansallista sääntelykehystä ja laatimalla selkeitä sääntöjä harjoittelijoiden vastaanottamisesta muista jäsenvaltioista ja harjoittelijoiden lähettämisestä muihin jäsenvaltioihin sekä vähentämällä hallinnollisia muodollisuuksia.
26. hyödyntävät Eures-verkostoa harjoittelijoiden rajatyrittävän liikkuvuuden tukemiseen ja vaihtavat tietoja palkallisista harjoitteluista Eures-portaalin kautta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/589 ⁽⁶¹⁾ vastaavien säännösten mukaisesti.
27. kehittävät edelleen (mahdollisille) harjoittelijoille tarkoitettua käytännön ohjemateriaalia ja tietoa rajatyrittävistä harjoitteluista Eures-verkoston kautta, myös eri tavoin vammaisten henkilöiden saavutettavissa olevissa muodoissa.
28. tukevat harjoittelun tarjoajia ja oppilaitoksia edistämään rajatyrittävää harjoittelua hyödyntämällä parhaalla mahdollisella tavalla eurooppalaisia aloitteita, erityisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/817 ⁽⁶²⁾ perustettua Erasmus+-ohjelmaa.
29. kannustavat soveltamaan soveltuvin osin tämän suosituksen periaatteita Euroopan unioniin sijoittautuneiden lähettävien organisaatioiden ja unionin ulkopuolisten vastaanottavien organisaatioiden välisissä harjoittelujaksoja koskevissa liikkuvuussopimuksissa.

Harjoittelun lisätuki

30. kannustavat harjoittelun tarjoajia ja välittäjäorganisaatioita, kuten työvoimapalveluja ja oppilaitoksia, tarjoamaan harjoittelun aikana uraohjausta, esimerkiksi antamalla uraneuvontaa ja esittelemällä verkostoitumismahdollisuuksia, jotta helpotetaan siirtymistä varsinaiseen työsuhteeseen harjoittelun jälkeen.

⁶¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/589, annettu 13 päivänä huhtikuuta 2016, työntekijöiden ja työmarkkinoiden yhdistymisen tiivistämisestä ja asetusten (EU) N:o 492/2011 ja (EU) N:o 1296/2013 muuttamisesta (EUVL L 107, 22.4.2016, s. 1). Saatavilla [verkossa](#).

⁶² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/817, annettu 20 päivänä toukokuuta 2021, unionin koulutus-, nuoriso- ja urheiluohjelman Erasmus+ perustamisesta ja asetuksen (EU) N:o 1288/2013 kumoamisesta (EUVL L 189, 28.5.2021, s. 1). Saatavilla [verkossa](#).

Taustaedellytykset

31. varmistavat työmarkkinaosapuolten aktiivisen osallistumisen tämän suosituksen soveltamiseen.
32. edistävät työvoimapalvelujen, oppilaitosten, koulutuksen tarjoajien ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien aktiivista osallistumista tämän suosituksen soveltamiseen.
33. varmistavat, että työntekijöiden edustajat voivat aloittaa minkä tahansa asiaankuuluvan oikeudellisen tai hallinnollisen menettelyn sovellettavasta kansallisesta lainsäädännöstä johtuvien oikeuksien ja velvollisuuksien täytäntöönpanemiseksi. He voivat toimia yhden tai useamman harjoittelijan puolesta tai tukena, kyseisen harjoittelijan tai kyseisten harjoittelijoiden suostumuksella, jos sovellettavasta kansallisesta lainsäädännöstä johtuvia oikeuksia tai velvollisuuksia rikotaan.

Täytäntöönpano kansallisella tasolla

Harjoittelun vahvistettujen laatupuitteiden soveltaminen

34. toteuttavat asianmukaiset toimenpiteet tämän suosituksen soveltamiseksi mahdollisimman pian ja toimittavat täytäntöönpanosuunnitelman, jossa esitetään kansallisella tasolla toteutettavat vastaavat toimenpiteet viimeistään [hyväksymispäivä + 18 kuukautta].
35. suunnittelevat taloudellista ja/tai muuta tukea, kuten käytännön ohjeita, jota harjoittelun tarjoajat voivat hyödyntää erityisesti tavoittaakseen haavoittuvassa asemassa olevia ryhmiä, tai joka on tarkoitettu mikro- ja pk-yrityksille tämän suosituksen soveltamisen tueksi.

Tuki harjoittelijoiden työllistettävyyden parantamiseksi

36. antavat harjoittelun tarjoajille kannustimia tarjota harjoittelijoille varsinaista työsuhdetta harjoittelun päätyttyä.
37. hyödyntävät asianmukaisia unionin rahastoja ja välineitä lisätäkseen tässä suosituksessa esitettyjen ohjeiden mukaisten laadukkaiden harjoittelujaksojen määrää.

Seuranta

38. keräävät yhdessä komission kanssa harjoittelua koskevia tietoja, minkä tarkoituksena on erityisesti tuottaa tietoa laadukasta harjoittelua koskevaa päätöksentekoa varten.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*